

ELLENZÉK

Szerkesztőség és Kiadóhivatal: Kolozsvár,
Jókai-u. 16., I. Telefon: 11—09. Nyomda: Egy-
tem-u. 8. Telefon: 29—23. Csekszámla: 72056

ALAPITOTTA:
BARTHA MIKLÓS

Kiadótulajdonos: „PALLAS SAJTOVÁLLALAT”
Rt. Kolozsvár. Előfizetési árak: 1 hóra 4.30 P.
negyedévre 12.40, félévre 24.80, 1 évre 49.60 P.

ANGLIA TÁMOGATJA A KÖZÉPEURÓPAI FÖDERÁCIÓS TERVEKET

HATALMAS MÉRETŰ LÉGITÁMADÁS ÉRTE BERLINT
A KELETI ÉS AZ OLASZ FRONTON HEVES KÜZDELEM FOLYIK

Bár Benes moszkvai útját nem szabad túlértékelni, mégis általában figyelemmel kísérik a volt csehszlovák republika volt elnökének manővereit, aki nem akarva belenyugodni a londoni emigráns kormány öncélú bürokráciájának kilátástalanságába, most régi módszereivel ismét vezetőszerepet szeretne kivívni magának a nemzetközi politika irányításában. Politikai téren az elmúlt huszonnégy óra egyébként nem hozott lényegesebb változást. Még egyre érkeznek a hírek a legközelebbi jövőben megtartandó Roosevelttől, Churchill, Sztalin találkozóról, de a legújabb jelentések semmi konkrétumot nem tartalmaznak. A libanoni konfliktus, a tegnapi jelektől eltérően még mindig nem jutott nyugvópontba, a druzok felbuzdulva az algiri francia felszabadító bizottság engedékenységén, újabb követeléseket terjesztettek a közvetítő Catroux tábornok elé.

A harcokról jelenlegi ismereteinket leginkább az jellemzi — mint Tombor Jenő fővárosi katonai szakértő mondja —, hogy meglehetősen zavarosan látnak. Természetesen a tájékozatlanság nem annak tulajdonítható mintha a hadvezetőségek el akarnák titkolni a közvélemény előtt a fejleményeket, hanem katonai okok teszik szükségessé az események ábrándulásának elhallgatását.

A Krim-félszigeten a szemben álló felek a hadműveletek előkészítésének lázas stádiumában vannak.

A Dnyeper-torkolat vidékén szintén tovább folyik a nagyszabású ember- és hadianyag felhalmozás.

Tegnap véleményünk a Dnyeper-ívből folyó harcokkal kapcsolatban (az itteni küzdelmet rapszódikus jellegűnek mondtuk) az elmúlt huszonnégy óra harcai után igaznak bizonyult. A szovjet rohamok rövid ideig tartó ellanyúlás után ismét teljes erővel kiújultak és Krivoj Rog, valamint Apostolovo térségében elkeseredett összecsapásra vezettek. Az orosz erőfeszítés ellenére ez a front még nem jött mozgásba, ugyanis nem lehet fronthullámszerűen nevezni azokat a helyi jellegű német csapatátcsoporthoz tartozókat, amelyek a támadható és veszélyeztetett kiugró ékeket visszavonásával a kezdeti fogva, következetesen folytatott orosz bekerítési kísérletek meghiusítását célozzák.

A keleti térségben szintén nem változott a küzdelem képe. Von Manstein vezértábornagy ellentámadása támadássá fejlődött ki, de a német előrehaladás jelenlegi helyzetével kapcsolatban illetékes német katonai körök annyira tartózkodóak, hogy az ellentámadásnak térbeli eredményeiről a berlini újságírók még megközelítő adatokat sem szerezhettek.

Német jelentésekből kitérünk, hogy a kényes helyzetben levő védőkre óráról-órára fokozódó nyomás nehezíti a harci terület áttekinthetlensége miatt a teraszzerű mozdulatok

egyre nehezebbé válnak. Mindezek ellenére német részről biznak a gomeli helyzet valamilyen kibontakozásában és a kibontakozásnál nagy szerepet szántak a Zsitomir—Kiev között folyó küzdelem kiemelésének.

Újabb gyújtópont keletkezett a keleti fronton Kriesev környékén. Szmolenszknél és Nevelnél új mozzanat nem következett be.

Az Interinf. tegnap kora reggeli távirata bejelentette, hogy Montgomery megindította a németek által várt nagy támadást. A tegnapi OKW-jelentés megerősítette a Nemzetközi Tájékoztató Iroda értesülését, de nem határozza meg pontosan a délolasz front harcainak méretét, úgy, hogy pillanatnyilag nem látjuk tisztán, valóban általános támadásról van-e szó, vagy pedig nagyszabású, de korlátolt jelentőségű brit előretörésről. A brit hírszolgálat egyébként nem tulajdonít különösebb jelentőséget Montgomery mostani elhatározásának, úgy, hogy az offenzíváról érkező híreket egyelőre fenntartással kell fogadni, annál is inkább, mert a rossz időjárás, a megáradt folyók és a kedvezőtlen terepviszonyok, valamint az utánpótlásnak még mindig fennálló hiányságai valószínűtlenné teszik, hogy az

óvatosságáról ismert Montgomery éppen most fogott volna kockázatos vállalkozásba.

Az Interinf. tegnap kora reggeli távirata bejelentette, hogy Montgomery megindította a németek által várt nagy támadást. A tegnapi OKW-jelentés megerősítette a Nemzetközi Tájékoztató Iroda értesülését, de nem határozza meg pontosan a délolasz front harcainak méretét, úgy, hogy pillanatnyilag nem látjuk tisztán, valóban általános támadásról van-e szó, vagy pedig nagyszabású, de korlátolt jelentőségű brit előretörésről. A brit hírszolgálat egyébként nem tulajdonít különösebb jelentőséget Montgomery mostani elhatározásának, úgy, hogy az offenzíváról érkező híreket egyelőre fenntartással kell fogadni, annál is inkább, mert a rossz időjárás, a megáradt folyók és a kedvezőtlen terepviszonyok, valamint az utánpótlásnak még mindig fennálló hiányságai valószínűtlenné teszik, hogy az

A Budapesti Tudósító értesítése alap-

Az Observer válasza az Izvesztijának:

Anglia és a középeurópai föderációs tervek

Zürichből jelenti az MTI: Londoni híradás szerint az Observer cikket közzétette az angol-orosz kapcsolatokról. A cikk a többi között így szól: Kapcsolataink Európához nem kevésbé fontosak, mint kapcsolataink Oroszországhoz. A brit-orosz szövetség ebben a háborúban győzelemre vezethet, de a békét csak az Európával való legszorosabb összhang biztosíthatja. Szerencsére egy nyílt cikk, amelyet az Izvesztija néhány nappal ezelőtt közölt, nem zárja ki a megértést ebben a pontban.

Oroszország teljesen jogosult arra, hogy elutasítsa az európai államok föderációját, ha ez a Szovjetunió ellen irányul.

Oroszországot meg lehet nyugtatni a veszéllyel szemben, ha Anglia szilárd meggyőződéssel elől jár az egyesített Európában és egyidejűleg megerősíti azokat a közvetlen kötelezettségeket, amelyek Oroszországhoz és Amerikához fűzik. Ha Oroszország biztos Anglia és Amerika barátságá-

ban és a velük való együttműködésben, akkor nem kell tovább fenyegetve éreznie magát az egyesült Európától, sőt még tovább megyünk,

a baráti Anglia kezeskedhet Oroszországgal szemben a baráti Európa felől, ha Oroszország elfogadja a béketeremtő és egységesítő akciót a rendezetlen és meggyötört kontinensen.

Az Observer cikkében hangsúlyozza még, hogy a kis európai nemzetek föderációja tekintetében a

brit politika éppen az ellentéte az orosz politikának, amennyiben már évek óta kedvezően ítéli meg a föderációk létrehozását.

Míg az egység és az egyetértés megvolt az európai államok között, addig évszázadokon át az európai stabilitás forrásai voltak, míg az utóbbi időkben a politikai szétagótságot bizonyos tekintetben bizonytalanságot és politikai erőtlenséget jelentettek.

Ebben az 1919-i békék létrehozói legalább annyira hibásak mint ma-

ján Londonban az a benyomás uralkodik, hogy fontos események állnak küszöbön, de nem lehet megállapítani, hogy katonai, vagy politikai természetűek lesznek-e ezek az események.

Az összes európai kis nemzetek ellenében nézik Benes tevékenységét. A volt cseh köztársasági elnök tisztán a mostani katonai helyzetből kiindulva, a Szovjetunió zsoldosává szegődik anélkül, hogy számításba venné a kis államok érdekeit, azokat az érdekeket, amelyekért egy időben ő is (ezt sokan nem hitték el neki) erőiesen harcolt. Ismeretes, hogy a függetlenségükhöz ragaszkodó középeurópai kis nemzetek felségterületük és a Szovjetunió között szívesen látnának egy „Cordon sanitaire“-t, vagyis egy ütköző államot, amely a szovjet befolyás térbeli terjeszkedését megnehezítené. Benes most ennek az egységes európai tervnek aknamunkáját folytatja, amikor elismeri a Szovjetunió jogait a középeurópai térségben. Érthető, ha az európai érdekeikért aggodó angolszászok szintén rosszalóan veszik tudomásul Benes moszkvai látogatását.

NAGY JÓZSEF.

Fokozatosan kiürítik Bukarestet, Ploestit és Konstancát

Isztanbulból jelenti a Bud. Tud.: Bukaresti hírek szerint a román kormány elhatározta Bukarest, Ploesti, Konstanca és az ország más fontosabb városainak fokozatos kiürítését.

guk ezek a nemzetek.

Eppen ezért hirdette Churchill azt a tételt, hogy ezeknek a „csatlós államoknak” lehetőséget kell adni, hogy jövőjük biztosításához hozzájáruljanak, míg az Izvesztija most azt követeli, hogy ők se szabadulhassanak a háborúban való részvételük következményeitől. Etekintetben — írja az Observer — alapvető és komoly nézeteltérsek állnak fenn közöttünk és Oroszország között, amelyeket nem lehet egyszerűen áthidalni.

Oroszország talán, amely egymagában is kontinenst jelent, megengedheti magának a középeurópai államok ellenséges érzületét, Anglia azonban, amely Európa részének tekinti magát, ezt nem teheti meg.

A svájci Basler Nachrichten tudósítója az Observer cikkéhez a következő megjegyzéseket fűzi:

— Szándékosan meglehetősen bőven ismertettük az Observer vezércikkét, minthogy a cikk alapvető jelentőségűnek látszik. Azt a benyomást kelti, mintha kezdetét akarná jelenteni olyan politikának, amely aranyhidat épít azok számára, akiknek Churchill megígérte, hogy lehetőséget fognak nekik adni a jövődjükhöz való hozzájárulásra. Feltűnő természetesen az is, hogy a cikk egyetlen szóval sem említi Franciaország szerepét a jövődjükhöz való hozzájárulásra.

Kolozsvár kisgyűlése elfogadta a tisztviselők és alkalmazottak karácsonyi jutalmazására vonatkozó javaslatot

KOLOZSVÁR, november 24. Kolozsvár város törvényhatósági bizottságának kisgyűlése tegnap délután 5 órakor a város-háza tanácstermében dr. Keledy Tibor polgármester elnöklése alatt ülésezett. Az ülésen részben a közgyűlés hatáskörébe tartozó ügyeket vitatták meg, részben saját hatáskörében határozott.

A kisgyűlés elfogadta a városi vigalmi adó szabályrendelet módosítására vonatkozó előterjesztést. A belügyminiszter ugyanis jóváhagyta a szabályrendeletet, azonban bizonyos módosításokat írt elő. Elfogadásra javasolta a közgyűlésnek a város háztartásának közellátási, Magyar Norma és a Monostori Gátfenntartási Alap pótköltségvetését és a különböző bevételi hátralékok rendezésére vonatkozó polgármesteri javaslatot. Tárgyalta a városi tisztviselők és alkalmazottak karácsonyi jutalmazására vonatkozó előterjesztést. Javasolta a közgyűlésnek, hogy karácsonyi jutalmul a kinevezett tisztviselőknek a törzsfizetés és családi pótlék kétszeresét, ideiglenes havidíjas értelmiségi alkalmazottaknál az egyhavi fizetés másfélszeresét, az ellátatlan családtagok után 40 pengőt, ideiglenes havidíjas, nem értelmiségi alkalmazottaknál az egyhavi fizetés másfélszeresét, az ellátatlan családtagok után 30 pengőt, ideiglenes napi-

díjas értelmiségi alkalmazottaknál a 30 napra járó napidíjat, az ellátatlan családtagok után 30 pengőt, nem értelmiségi ideiglenes havidíjas alkalmazottaknak 21 napra járó bért, az ellátatlan családtagok után pedig egyenként 30 pengőt szavazzon meg. A javaslatot Pálffy Tibor törvényhatósági bizottsági tag szavalt, aki megállapította, hogy az előterjesztés szociálisabb és nagyobb mérvű, mint a tavalyi volt.

Foglalkozott a kisgyűlés a Nemzeti Színház epizódjainak jutalmazására szolgáló Szentgyörgyi István-érem alapításával, a gáz- és vízmű igazgatóságai megjelenési díjainak felemelésével. Elhatározta, hogy a lehetőség határain belül visszaszerzi a megszállás alatt elidegenített szolnokdobokamegyei erdeit s sorozóbizottsági elnöknek megválasztotta Brutsi László műszaki tanácsost, törvényhatósági bizottsági tagot, elhatározta, hogy felír a belügy- és pénzügyminiszterhez a padlástelek beépítésével nyert lakások adókedvezménynek megadása tárgyában, s kimondotta, hogy a tervbe vett városi szeszfőzdét nem állítja fel. Végül pedig intézkedett az 1940-es évek előtti időből származó hátralékos községi adók behajtásáról.

Nemzetiségi „elnyomás” a kolozsvári egyetemen

A kolozsvári román diákság harcairól cikkeztek az Univerzálban a magyarok kérelmetlen tárgyilagosságot fennen hirdető, közismert „erdélyi szakértő”, Bosca-Malin. Azt írja, hogy Erdélynek mind abszolútista, mind „alkotmányos” (!) korszakában a szörnyű üldözések és elnemzetietlenítő törekvések közepette a román diákságnak nem volt hova lehajtsa fejét. Mindaddig, amíg az egyetem alapítása után Szilasi Gergely tanár segítségével meg nem alakíthatta „Julia” nevű akadémiai körét. Annak ellenére, — ugymond a derék Bosca-Malin —, hogy ennek az ifjusági egyesületnek sem alapszabályait, sem működési jogát az elnyomó magyarok nem ismerték el, mégis ez a kör vált idővel a román diákság „harc és ellenállási központjává”. A továbbiakban aztán „tanut” is idéz annak elhittetésére, hogy míg a száz és száz (sic!) hallgatók az egyetemen szabadon használhatták nyelvüket, addig a román diáknak anyanyelvén megszólalnia sem volt szabad. A „Julia” kívül csak itt-ott egy-egy román család körében találhattak menedéket. Am itt is rettentően ki voltak téve a kének és más lesekedők „szendélyes éberségének”.

A világháború idején természetesen besorozták őket és kivitték a harcterekre, hogy „a belső feszültséget ezáltal levezessék”. (?) A galíciai, a nyugati és olasz arcvonalakon tisztán magyar vagy osztrák ezredekben hullatta véréz a diákság a „mostoha hazáért”. Akik aztán megmaradtak és hazajöhettek a háborúból, azok forradalmi uton — ugymond — megteremtették a román egyetemet. Még egyebet is elmesélget cikkében Bosca-Malin.

Ezek elmondása helyett azonban, kibővítve a cikkirő értesüléseit, mi is emlékeztetünk a magyar elnyomás módjaira és módszereire. Köztudomású, hogy az erdélyi magyar reformáció hatására a magyar fejedelmi és nagyurak mecénások lelkes és bőkezű adományainak köszönhetette az erdélyi románság első nemzeti nyelvű Szentírását, magyar hatásra fordították le a román nyelvre az első Katekizmusokat. Még Bosca-Malin sem tudná megcáfolni azt a tényt, hogy Geszty Ferenc dévai zászolúr költségén és pártfogása révén jelent meg a szászvárosi Palia, azaz az első románnyelvű Oszóvetség. Ugyanintén fejedelmek bőkezűségéről tanuskodik az a gyönyörű miniatűrökkel ellátott románnyelvű Ujszóvetség is, amely 1648-ban jelent meg Gyulafehérváron. Letagadhatatlan tény az is, hogy az erdélyi magyar és szász humanisták elfogulatlan érdeklődéssel fordultak Erdély „római maradványai” felé, s rengeteg bizonyosság szól amellett, hogy többen törődtek a románság nyelvének és multjának az akkori tudományos igényekhez mért megismerésével, mint a vajdaságokban összeverődött, műveletlen görög pädagogosok, akiknek működése kimerült a sivar grammatizáló formalizmus oktatásában.

Az erdélyi román diákság hallatlan szenvedéseinek e kitűnő tollu meglevenítője, aki a XVIII. századi kolozsvári iskolákról írva, az iskola főnév mellé idézőjelbe teszi a magyar jelzőt, nyilván elfelejtette, hogy a XVIII. század első felében a kolozsvári jezsuiták magyar főiskolája révén jutott el nemcsak az erdélyi, de a vajdaságbeli románokhoz is sok olyan tudomány, amelynek azelőtt hírért-hamvát nem látták. Az előbb említett és egyéb okokból ugyanis a bukaresti és jászvásári „akadémiákban” legkevésbé a

román nyelv és a román nemzeti tudományok juthattak szóhoz. Köztudomású az is, hogy az erdélyi és általában a magyar humanizmusnak köszönheti létrejöttét a híres „erdélyi iskola”, s az az elnyomó magyarság juttatta ennek elindítóit, nevezetesen Maior Pétert és Sinkai Györgyöt olyan helyzetbe — a budai egyetemi nyomda korrektorságába —, amelyben a román nyelv és a román nemzeti tudományok fejlődését munkásságukkal megindíthatták.

De térjünk csak vissza a kolozsvári egyetemhez. A cikkirőről említett Szilasi Gergely, az egyetem alapításától kezdve tizennégy évig volt a román nyelv és irodalom tanára. A kegyetlen és kibíratatlan elnyomás mégsem akadályozta meg abban, hogy magyar egyetemi tanári minőségében a román nyelvet „Traján eleven oszlopának” nevezze, a „római civilizáció védőbástyájának a barbár ázsiai népek (!) betörésével szemben”. Szóhatunk utódjáról, Moldován Gergelyről is. Ő alapította ugyanis az „Ungaria” című nyelvészeti folyóiratot a magyarországi románkutatók számára. Az elnyomás erejével és mérvével nyomban tisztába jön, aki ennek a folyóiratnak csak egyetlen évfolyamát is átlapozza.

A rövidség kedvéért még csak egy dolgot említünk meg. Emlékeztetünk a kolozsvári magyar egyetemnek számos román tárgyú pályadíjára. Vajon valóban annyira kibíratatlan lett volna a románság iránti elnemzetietlenítő törekvés, s vajjon valóban mukannia sem volt szabad a román diáknak anyanyelvén azon a kolozsvári magyar egyetemen, amely még 1917-ben is bölcsészettanár szakkörön pályadíjat tűzött ki a szelvényi román pásztorki meséinek és babonáinak összegyűjtésére?

Az érvek és ellenérvek vizsgálata után döntsön ki-ki belátása szerint... (ón)

Kifosztottak éjszaka egy Kővári-telepi fűszerüzletet a betörők

Eltévedt hároméves kislányt találtak a Külkajántó-úton

KOLOZSVÁR, november 24. A rendőrség bünyűi naplójában az utóbbi 24 óra eseményei között az alábbi adatokat találjuk:

Betörés ügyében tett feljelentést a rendőrségben Székely Gyula, Kalandos-utca 34. szám alatt lakó fűszerkereskedő. Feljelentésében elmondta, hogy ismeretlen tettes az elmúlt éjszaka betört Kárpát-utca 1. szám alatt levő fűszerüzletébe és onnan több, mint 3000 P. értékű különböző holmit és készpénzt ellopt. A rendőri vizsgálat megállapította, hogy a tettes az ablakon át hatolt be az üzletbe, úgy, hogy előbb a külső ablakredőnyöket távolította el, majd az ablaküveget üveges szakértelmelemmel kivágta és így könnyűszerrel hatolt be a helységbe. A pénztárból 2500 pengő készpénzt, továbbá kenyeret, lisztet és cukorkegyeket lopott el a betörő s ezenkívül mintegy 40—42 liter pálinkát és likőrt is magával vitt. A rendőrség feltevése szerint a betörőnek valószínűleg bűntársa is volt. A bünyűi osztály erőfeszítése nyomozást indított a tettes kézrekerítésére.

A rendőrség tegnap a késő délutáni órákban széleskörű razziát tartott a kávéházakban. A razzia eredményeként több egyént előállítottak a rendőrkapitányságon, utólagos

Budapesti tudósítónk telefonjelentése a nemzetközi politikai helyzetről

BUDAPEST, november 24. (Az Ellenzék budapesti tudósítójának telefonjelentése.) A Budapesti Tudósító értesülése alapján Londonban az a benyomás uralkodik, hogy fontos események állnak küszöbön, amelyek meg lehetnek állapítva, vajjon katonai vagy politikai természetűek lesznek-e ezek az események? Mindenesetre rá lehet mutatni arra, hogy a londoni sajtó az utóbbi időben sokat írt Roosevelt, Churchill és Sztalin legrovidebb időn belül való találkozásának lehetőségéről és egyúttal hangoztatta, hogy a találkozó alkalmával főleg katonai természetű kérdések kerülnek szóba. Másrészt különböző londoni lapok közlik az Echo d' Algir című lap jelentését, mely hangsúlyozza, hogy az európai háború hamarosan politikai fázisba megy át. Amennyiben valóban bizonyulna az a hír, hogy

a hármass összefogott közvetlenül küszöbön áll, akkor kézenfekvő az a feltevés, hogy ennek az oka rendkívül kényszerítő kell, hogy legyen, tekintettel arra, hogy a moszkvai értekezlet után hangoztatták, hogy a moszkvai eredmények olyan kedvezőek, hogy a három kormányfő találkozója feleslegessé vált. Ha tehát az összefogott mégis megtartják, fel kell tételezni, hogy

a helyzetben valamilyen változás állt be, amely szükségessé tette — tekintet nélkül a moszkvai értekezleten hangoztatott elhatáro-

zásra — az összefogott időpontjának előbbrehozását. Ennek okáról különböző változatok vannak forgalomban, amelyek azonban egy pontban mind egybehangzanak, és pedig abban, hogy valamilyen eseménynek kellett vagy kell hamarosan bekövetkeznie, amire csak későbbi időpontban számítottak.

***

Mint Zürichből jelentik, a Volksrecht című lap londoni levelezője hírt ad arról, bebizonyosultnak látszik, hogy Roosevelt, Churchill és Sztalin későbbi időpontra tervezett találkozására valóban a legrovidebb időn belül sor kerülhet. Jól értesült londoni körökben szenzációs fejleményekről beszélnek, de egyelőre nem lehet megállapítani, hogy valóban nagy jelentőségű eseményről, vagy a háborús helyzetből adódó kombinációról van-e szó?

A nagy politika utjai — jegyzi meg a lap — mindenesetre megérdemlik, hogy a legközelebbi időben a legnagyobb figyelemmel kísérik őket.

***

Washingtoni jelentés szerint az amerikai sajtó Roosevelt, Churchill és Sztalin várható találkozásával összefüggésben szövetséges nagyvezérkar létesítésének lehetőségéről ír. E katonai szervezet ellenszerve lenne a Londonban felállítandó európai bizottságnak és a háromhatalmi vezérkar székhelyét ugyanakkor Londonban ütné fel. Az Egyesült Államokban elterjedt híresztelések szerint lehet, hogy Csangkajsek is részt vesz a Churchill, Roosevelt és Sztalin részére tervezett találkozásban.

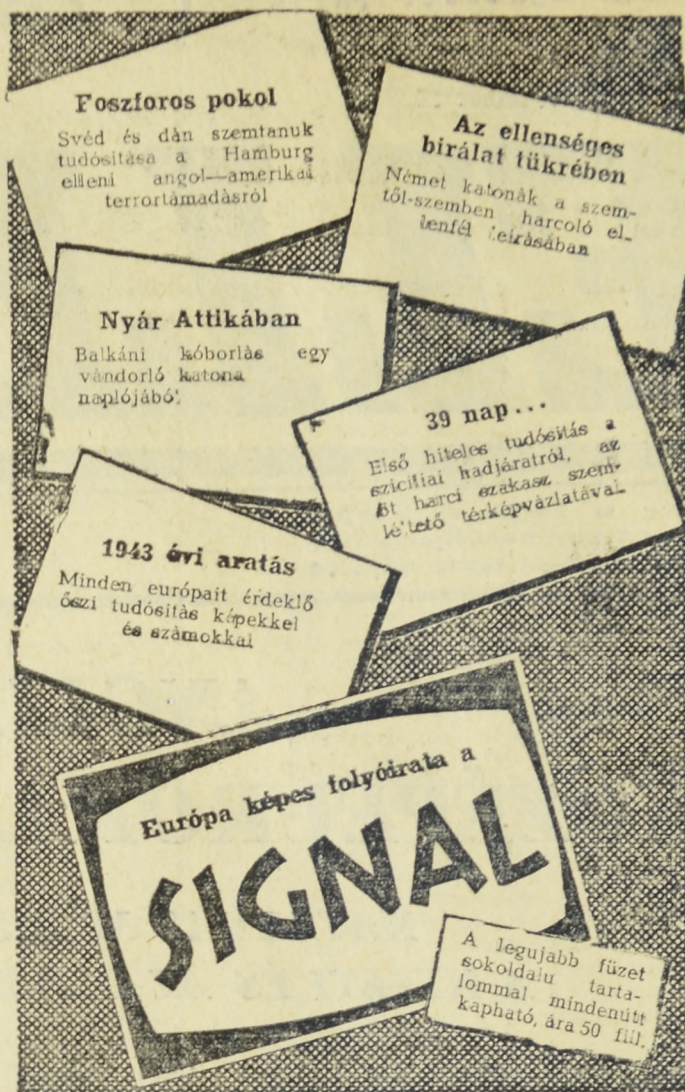
***

Mint Londonból jelentik, a Daily Telegraph diplomáciai munkatársa szerint Benes most érkezett Moszkvába, de nem azért hogy ott udvariassági látogatást tegyen, hanem, hogy fontos küldetést végezzen. Sor kerül a volt Csehszlovákia és a Szovjetunió 1941. évi szerződése alapján szövetségi szerződés aláírására.

Ez a megállapodás husz évre terjedne és Németország, valamint „vazallusállamai” elleni védelmi szövetség jellege lenne. Az angol lap szerint ez a szerződés olyan záradékot tartalmaz, amely Lengyelországnak és más szomszédállamoknak lehetővé teszi, hogy hasonló feltételekkel csatlakozzanak a szövetségi megállapodáshoz. Látszólag Benes mindent megtesz, hogy megoldást találjon a Szovjetunió és a Lengyelország közötti vitában.

Egyidejűleg Benes valószínűleg azon fáradozik majd, hogy a Krimben megértést keltsen a kisállamok, Lengyelország, Csehszlovákia, Ausztria és más csoportok federációja iránt.

A Daily Telegraph szerint Benes utazása további bizonyíték arra, hogy Oroszország és szövetségesei között a moszkvai értekezleten eredetileg fennálló kérdések közül 1941. kikiűzőböltek.

Szociális jogszabályaink kodifikálását és a nagykorúság 21 éves életkorban való megállapítását kérték az erdélyi törvényhozók

Az igazságügyminiszter nagy beszédben ismertette a jogszolgáltatás legfontosabb kérdéseit

BUDAPEST, november 24. A képviselőház keddi ülését Tasnádi-Nagy András elnök 10 óra 10 perckor nyitotta meg. Az igazságügyi tárca költségvetését tárgyalta. A kormány tagjai közül Radocsay László igazságügyminiszter jelent meg. Az elnök napirend előtt bejelentette, hogy szerdán Kállay Miklós miniszterelnök írásban válaszol Mester Miklós képviselőnek a Komandó székely község megmentéséről elhangzott kérdésére.

A napirendre átvéve Benkő Géza előadó ismertette az igazságügyi tárca költségvetését és elfogadásra ajánlotta.

Szilágyi Olivér: A munka jogának lépést kell tartania a rohamos fejlődéssel

Szilágyi Géza felszólalása után Szilágyi Olivér, az Erdélyi Párt vezérszónoka mondotta el beszédét. Hangsúlyozta, hogy azt, amit a magyar kard Magyarországnak visszaszerzett számunkra, csak a magyar jog és a magyar igazságszertet tarthatja meg.

Ezután a rugalmas jogfejlődéssel kapcsolatosan azt fejtegette, hogy a rendeletalkotás lehetőségét megteremtő kerettörvények a minisztériumot milyen mértékben ruházták fel a rendeletalkotás jogával.

Megállapította, hogy szükség van az összefüggéstelenség újabb szabályozására. Kifejtette, hogy

elsőrendű fontosságu a magánalkalmazottak jogviszonyának külön törvényben való kodifikálása. A munka jogának ugyanis lépést kell tartania a rohamos fejlődéssel.

Ezzel összefüggésben olyan munka kiadására is szükség van, amely a jelenleg érvényben levő szociális jogszabályokat foglalja össze.

Az ingatlankérdéssel kapcsolatosan hasznos lenne olyan ankét összehívása, amelyen jogászok és a mezőgazdászok tisztázhatják a vitás kérdéseket. Újabb kodifikációra érett meg a büntetőjog is. Szilágyi Olivér a kodifikációval kapcsolatban szükségesnek tartotta, hogy a fegyver és robbanószertartás, a tiltott határátlépés, a hiteljog és a részvényjog terén rendeleti úton kiadott jogszabályokat egységes törvénybe foglalják össze.

Harc a feketepiac ellen

Az Erdélyi Párt vezérszónoka ezután a feketepiac letörésére irányuló igazságügyi harcokról beszélt, majd a megszáporodott bűnügyek kérdésével kapcsolatosan a fiatalok bűnözésének problémájára tért át és még nagyobb figyelmet kért ezeknek a kérdéseknek megoldására. A kijelölt kereskedők fokozottabb ellenőrzése gazdasági életünknek egyik legfontosabb követelménye.

Erdély és a rehabilitációs törvény

A rehabilitációs törvénnyel kapcsolatosan azt kérte, hogy a rehabilitációnál ne csak a felszabadulás óta eltelt időt számítsák be, hanem módosítsák úgy a törvényt, hogy a román megszállás alatti időt is tekintetbe lehessen venni. Az uzsorabíróságok munkáját elismeréssel méltatta.

Időszertli kérdések

Kérte a bírói létszám emelését, amely lehetővé tenné, hogy a gyámügyeket, a származás igazolását, az állampolgárság megállapítását, a névváltoztatás kérdését decentralizáció útján a magyar bíróság intézze. Szót emelt a bírói kar függetlenségének teljes megővése érdekében és ezzel összefüggésben kérte, hogy a bírákat teljesen függetlenítsék a napi beszerzés gondjaitól.

Az ügyvédi kar problémáival kapcsolatosan rámutatott a háborús nehézségekre és kérte a méltányos könnyítéseket. Végtül az ügyvéd-nyugdíjkérdést ismertette és javasolta az ügyvédi díjszabás egységes megállapítását. Beszédét azzal fejezte be, hogy fontos lenne a bíróságok berendezésének felfrissítése és az ügyvédi szobák rendszeresítése. A költségvetést az Erdélyi Párt nevében elfogadta.

A teljeskorúság kérdése

Sarczy Elek, Makray Lajos és Budinszki László felszólalásai után dr. Bartha Ignác erdélyi képviselő szólalt fel.

Beszéde első részében rámutatott arra, hogy a múlt évben kevés törvény, de annál több rendelet látott napvilágot és szorosan vett igazságügyi törvény nem ke-

Mosonyi Kálmán, a Magyar Megújulás Pártjának vezérszónoka után Esső Sándor (MEP) elismeréssel emlékezett meg az igazságügyi szervezetek kiváló munkájáról. A jogfejlődéssel kapcsolatban hangsúlyozta, hogy meg kell várni az új gazdasági és társadalmi rend kialakulását, csak azután lehet megalkotni a polgári törvénykönyvet. Hasonló megokolás mellett a várakozás álláspontját ajánlotta a büntetőkodez kialakításánál is. Kérte a zsidó ügyvédek tevékenységének korlátozását. A javaslatot elfogadta.

rült a Ház elé. A jogszabályalkotás súlypontja a törvénytől a rendeletek felé tolódott el és vigyáznunk kell arra, hogy a széleskörű rendeleti jogalkotást alkotmányos eszközökkel biztosítsuk.

Szóváltotta ezután az 1940—1941. M. E. sz. rendeletet és különösen az abban előírt miniszteri nyilatkozat kérdésében felmerült bonyodalmakat.

Ezután a Ház nagy figyelemmel a teljeskorúság kérdésére tért át. Elmondotta, hogy

a román törvények szerint Erdélyben a 21. életév betöltésekor állt be a teljeskorúság, így azok, akik 1940 augusztus 30-ika, vagyis az észak-erdélyi részek visszatérésének napja előtt töltötték be 21-ik életévüket, teljeskorúak lettek, viszont azok, akik e dátumon, hacsak egy nappal is túl érték el 21. életévüket, már csak 24 éves korukban lehetnek teljeskorúak.

Ma már majdnem az egész világon, minden országban a teljeskorúság beállása időpontját a 21. életév betöltésekor állapítják meg — mondotta —, de itt nálunk az is előfordulhat, hogy a 16 éves

feleség nagykorú, a 23 éves férj, a családfenntartó kiskorú. A kiskorúság a cselekvési képességet korlátozza, sok gazdasági erő szabad érvényesülését akadályozza meg és nem jelentéktelen rétegeket függőségi viszonyban tart. Mindemellett a büntetőjogi felelősségrevonás már a 18. életévénél bekövetkezik.

A cél az kell hogy legyen, hogy a kiskorúság minél előbb véget érjen, mert a 21. éves teljeskorúság esetében nemcsak a gyámhatóságok dolga fogyna jelentős mértékben, hanem jelentékeny vagyonfelszabadulással megélénkülne a gazdasági és a kereskedelmi élet is.

A legfőbb ideje már, hogy az igazságügyi kormányzat nálunk is érvénybe léptesse a 21 évesek teljeskorúságát.

A lakberek ügye

A továbbiakban a lakásügy kivételes szabályozásáról szóló rendeletek anyagának egységes szerkezetbe foglalásának szükségességét hangsúlyozta, amely irányban a munka már megkezdődött. Kérte, hogy a háztulajdonos beköltözhesse a saját házába, majd kiemelte, hogy a házbérek az 1939 szeptember 1-i állapotok szerint rögzítették és az azóta beállt általános drágulás miatt indokolt volna a béreknek legalább 30 százalékos emelése.

Foglalkozott ezután a kihágásokra vonatkozó eljárási kérdésekkel és rámutatott arra, hogy jelenleg ötféle első és ötféle másodfokú hatóság van ezen a téren. Kérte, hogy a közellátással kapcsolatos kihágásokat a járásbíróság hatáskörébe utalják át, majd szóvá tette a sajtótörvények módosításának és a dilerdélyi magyar ügyvédek adónyomortásának kérdését. Beszéde végén elismerését fejezve ki az igazságügyminiszter munkássága iránt és bizalmát fejezte ki a miniszter személye iránt, a költségvetést elfogadta.

Az igazságügyminiszter beszéde

Radocsay László igazságügyminiszter rövid beszámolót adott az igazságügyi hatóságok egyévi működéséről, majd az igazságügyminisztérium működéséről szólt. Jogszabályalkotási tevékenységét és az igazságügyminisztérium másirányú munkáját nagyrészt a háború determinálta, ennélfogva mindaz, ami a normális béke programkeretébe tartozik, háttérbe szorult.

Ennél inkább leköthette azonban az igazságügyminisztérium jogszabályalkotó tervét a rendelet jogalkotásban való közreműködés. Az igazságügyminiszter a továbbiakban azt fejtegette, hogy a háborús állapottal együttjáró kivételes jogszabályalkotásnak valóságos áradata ellen minden igyekezettel küzd és iparkodik azt a lehetőséghez képest szűkebb mederbe szorítani, de megállítani azt egyszerűen lehetetlen. A leggondosabb szűrlőmunka ellenére — sajnos — mind több és több rendelet keletkezik, aminek senkinek örül, de amiről senkinek se lehet, mert kétségtelen, hogy elkerülhetetlenül szükség van ezekre a jogszabályokra.

A rendeletek részben földbirtokpolitikai törvények végrehajtására, s egyéb szociális kérdések szabályozására vonatkoznak. Tulnyomó részük azonban hadigondozási, közellátási és légoltalmi vo-

natkozásu. A háborús jogszabályalkotási munka mellett azonban nem szűnt meg, sőt még csak nem is szűnt el a program-szerű szerves és rendszeres jogfejlesztésre irányuló állandó tevékenység. Mielőtt a háborús munka megszűnik, vagy legalább is annyira csökken, hogy egyéb munkára is idő szentelhető, rövid idő alatt szükséges és hasznos törvényjavaslatok egész sora fog a törvényhozásnak rendelkezésére állani mind a magánjog, mind a hiteljog és a büntetőjog területén.

A családvédelmi szempontokat minden vonalon állandóan szem előtt tartja és a családbafogadásról és a tartásról való gondoskodás előmozdításáról a közelmúltban nyújtott be javaslatot.

Büntetőjogi javaslatot szándékszik bemutatni a tiltott határátlépés szigorú büntetéséről, mert ennek a kérdésnek a rendezése sem túl hosszabb halasztást.

A háborúval együttjáró jelenség — mondotta a továbbiakban —, hogy a teendők az állami igazgatás minden ágában lényegesen megnövekedtek. Örömmel jelentheti azonban, hogy sem az igazgatás, sem a jogszolgáltatás terén számottevő fennakadás nem fordult elő és az összes igazságügyi hatóságok példás szorgalommal és hazafias odaadással teljesítik kötelességüket.

Növelik az ügyészség személyzetét

Radocsay László igazságügyminiszter költségvetési beszéde további folyamán a legnagyobb tisztelet és igaz megbecsülés hangján szolt a királyi bíróságok és a vádhatóságok működéséről, amelyek hivatásukat változtatlanul a magyar igazságszolgáltatás hagyományosan fenkölt szellemében töltik be minden jogtiszteelő ember teljes megnyugvására. A bíróságok ügyforgalmában az elsőfokú polgári perek száma és a rendes telettkönyvi ügyek száma csökkent, ellenben a büntetőügyek száma mind a bírósági, mind a vádhatósági forgalomban tovább emelkedett. A büntetőügyek emelkedése a háborúval mindig együttjáró erkölcsi eldurvuláson felül főleg abban talál magyarázatot, hogy a háború, mint kivételes állapot, a közösség érdekében mind több és több korlátot állít az egész élete elé. A vádhatósági ügyforgalom nagyarányú emelkedése most már elhalaszthatatlanul szükségessé teszi a munkával tulterhelt királyi ügyészségek személyzete létszámának szaporítását.

Már gondoskodott arról, hogy a jövővi költségvetésbe 30, az I. fizetésbe tartozó új ügyészi állás vétessék fel.

„A rehabilitációs törvény jól bevált”

Az igazságügyminiszter ezután a büntető ügyforgalom ismertetésével kapcsolatban statisztikai adatokat olvasott fel a rehabilitációs törvény gyakorlati alkalmazásáról. Az adatok szerint egy év alatt 20.768 megtévedt, de megjavult embernek adták vissza a lehetőséget, hogy mint a társadalom hasznos tagjai élhessenek tovább. Meg lehet tehát állapítani, hogy a rehabilitációs törvény jól bevált.

A tagosítás kérdése

A tagosítás kérdéséről szólva, a miniszter bejelentette, hogy a tagosítási eljárás egyszerűsítését és gyorsítását célzó rendelettervezet elkészült. A királyi bíróságok és ügyészségek elhelyezéséről beszélt ezután az igazságügyminiszter és hangoztatta, hogy ezen a téren különösen

Gróf Monte Christo II. része: A bosszú

Csak vasárnapig maradhat,

semmi szín alatt nem prolongálható

Hogy mindenki megnézhesse, az

Egyetem Mozgó

4 rendkívüli előadást rendez:

Csütörtökön délelőtt	11 órakor.
Szombaton délelőtt	11 órakor.
Vasárnap délelőtt	11 órakor.
Vasárnap délután	1/2 órakor.

A példátlan érdeklődésre való tekintettel tanácsos a jegyeket ezekre a rendkívüli előadásokra is előre megvásárolni!

a visszacsatolt részekben még sok a tennivaló. Sürgős építkezésekre van szükség. Megállapítható azonban, hogy az elemi szükségletek legalábbis ki vannak elégítve. Nagyarányú építkezési munkálatokat a háborús helyzet miatt nem kezdenek.

Beszámoló a letartóztatási intézetekről

A letartóztatási intézetek a rablétszám állandó emelkedése folytán igen nagymértékben vannak igénybevéve. A letartóztatottak elhelyezésében azonban fennakadás nincs. Nagy súlyt helyez a letartóztató intézetek ipari és mezőgazdasági üzeminek fejlesztésére. Ezekben az üzemekben mintaszerű munka folyik, amely minden tekintetben megfelel mind a büntetés végrehajtásának, mind az észszerű gazdálkodás követelményeinek. Gondoskodnak szabadságvesztés kitöltése után támogatásra szoruló szabadultak utógondozásáról.

A javítónevelésre szorult fiatalok számát a háború következtében szintén állandóan növekszik. A kezdeti nehéz helyzet itt is megszűnt és az intézetekben elhelyezett növedékekből munkászerető polgárokat képeznek.

Az igazságügyminiszter a legteljesebb elismerés hangján szolt a kincstári jogügyi igazgatóság igen értékes működéséről, amelynek ügyforgalma területgyarapodásunk és feladatkörének kiterjesztése következtében ismét emelkedett.

Elismerés az ügyvédi karnak

Őszinte nagybecsülés és a teljes elismerés hangján emlékezett meg az igazságügyminiszter a magyar ügyvédi kar értékes munkásságáról. Az ügyvédség szociális helyzetét állandóan figyelemmel kíséri és az adott lehetőségek között igyekszik tőle telhetően könnyíteni. Ez különösen a hadbavonult ügyvédekre vonatkozik. Az országos ügyvédi gyám- és nyugdíjintézet számára előirányzott fedezetet a múltévi 410.000 pengőről 430.000 pengőre emelte. Szükséges, hogy az ügyvédi hivatás gyakorlásának feltételei újabb jogszabályalkotás útján akként biztosítottassék, amint azt nemcsak a kari érdekek, hanem nemzeti és közösségi szempontok is kívánatosá teszik. Az erre vonatkozó törvényjavaslattervezet elkészült és intern tárgyalás alatt áll.

Az igazságügyminiszter ezután részletesen válaszolt az elhangzott felszólalásokra, majd újból köszönetet mondott a nagyjértékű beszédekért.

— Nagy eredményekről az idén sem számolhatott be, mert a rohanó élet őt és munkatársait annyiszor állította a programtól eltérő és sürgős megoldást igénylő új feladatok elé, hogy részletes munkaterveikből vajmi keveset tudnak megvalósítani, de — fejezte be nagyhatású beszédét az igazságügyminiszter — a program-szerű, a rendszeres és szerves jogfejlesztésre irányuló tevékenységünk nem szünetel és én erős hittel hiszem, hogy ennek a tervszerű munkának belátható időn belül hasznát fogjuk venni.

A miniszter beszédét, amely egyúttal a felszólalásokra adott válaszokat is magában foglalta, nagy lelkesedéssel vette tudomásul a Ház.

Az elnök napirendi indítványa szerint szerdán folytatják az 1944. évi állami költségvetés folytatódó vitáját, majd pedig a nyolcórás ülés végén az interpellációkra térnek át. A Ház keddi ülése röviddel fél 7 óra után ért véget.

Unió-u'ca 8. sz. Telefon: 36-63

Törvényszéki bűnesetek

Kétévi fegyházra ítélte a törvényszék Nagy József halálra ítélt betörő kúntársát

Rablási és lopási ügyek a bíróság előtt

KOLOZSVÁR, november 24. A kolozsvári törvényszék büntető tanácsa, Szabó András dr. törvényszéki tanácselnök elnöklésével tárgyalta tegnap Simándi Simon szabósegéd, Nagy József halálra ítélt betörő kúntársának bűnügyét. Simándi gyéresszentkirályi illetőségű, 31 éves szabósegéd múlt évben menekült át Délerdélyből és Kolozsváron telepedett meg. Ekkor már két jogerős büntetése volt, melyeket Romániában töltött ki.

Kolozsváron alkalmi munkából élt és a nyári hónapokban a Széchenyi-téri vásároknak segített gyümölcsöt őrizni. Ott ismerkedett meg szeptember közepe táján Nagy Józseffel, aki felajánlotta, hogy kopott ruhái helyett új ruhába öltözteti, ha vele társul. Megegyezték abban, hogy betöréseket követnek el és szeptember 23-án éjjel betörték Makó József Komját-ut 40. szám alatt levő korszmájába. Simándi az utcán állott őrt, amíg Nagy József behatolt a vendéglőbe és kihozott onnan öt üveg pálinkát, 5 kiló májashurkát, 200 darab Symphonia cigarettát, 1 faintos szivart, 2 kiló kenyeret, 1 kenyérszékot, 1 fonott korsót, 1 csomag kártyát és 2 pengő készpénzt. A zsákmányon azután megosztottak.

A vendéglős gyanúja alapján Simándi Simont a rendőrség hamarosan letartóztatta és utmutatás alapján tetttestára, az azóta halálra ítélt Nagy József is kézrekerült. A tegnapi törvényszéki tárgyaláson Simándi beismerte a terhére rótt bűncselekményt. Tettét csak az-za mentegette, hogy nem tudott Nagy József csábításának ellentálni.

A bíróság Schlett Jenő dr. kir. ügyész vádbeszéde után Simándi Simont 2 évi fegyházra és 5 évi jogvesztésre ítélte. Az ítélet jogerős.

Rablás vagy csempészés?

Szabó Miklós zsidói illetőségű, 23 éves asztalossegéd rablás bűntettéért került a hármas büntetőtanács elé. A vádirat szerint Szabó Miklós múlt és október 6-án Borsaufalu határában revolverrel arra kényszerítette Veres Sofron páncélszék lakost, hogy adja át 140 pengő készpénzét. A tárgyaláson Szabó Miklós, akit egy ízben lopásért 6 hónapi börtönnre ítélték, tagadta bűnösségét. Azt állította, hogy Veres Sofron régióta ismeri és a 140 pengőért kapta tőle, hogy csempészaton Romániából gyapotot hozzon számára. Elmondotta azt is a vádlott, hogy a 140 pengővel Romániába szökött és Tordára ment, ahol testvére lakik. A román hatóságok letartóztatták és rövid fogvatartás után besorozták katonának. Ez év júliusában megszökött a román hadseregéből és visszajött Magyarországra területére. Tiltott határátlépésért a dési törvényszék háromhavi fegyházbüntetésre ítélte. Ezt a büntetését ki is töltötte. Tagadta, hogy annakidején Veres Sofrontól revolveres fenyegetéssel erőszakolta ki a pénzt.

A vádlott vallomásaival ellentétben Veres Sofron úgy mondotta el az esetet, hogy Szabó Miklós múlt év október 6-án bement hozzájuk és gyapotot kínált eladásra. Azt állította, hogy a gyapotot az erdőben rejtette el az avarban, száraz falevél és faágak alá. Kimentek a helyszínre, de nem találták meg a gyapotot. Mikor Veres hazafelé indult, Szabó revolverrel reálott, úgy, hogy a golyó Veres nyakát súrolta. Veres Sofron megijedt és szaladni kezdett, de Szabó Miklós utána eredt, csakhamar beérte, pisztolyát mellének szegte és pénzt követelt tőle. Mikor a 140 pengőt megkapta, megfenyegette Verest, hogy senkinek se merjen szólni az esetről, mert különben az életével játszik. Veres később mégis elmondta az esetet a csendőröknek, akik most októberben elfogták Szabó Miklóst.

Kihallgatta a törvényszék Berta János magyarfodorházi lakost is, aki kint volt a helyszínen, amikor Szabó Miklós a csendőrök előtt beismerte bűncselekményét. A tanu Veres Sofron vallomásaival egyöntetűen adta elő az esetet, amint azt Szabó Miklós a csendőrök előtt beismerte.

Miután a vádlott visszavonta a csendőrség előtt tett vallomását, a bíróság elrendelte a nyomozást végző csendőrök kihallgatását és a tárgyalást decemberre halasztották.

Órat lopott az éjjeli őr

A törvényszék egyes büntetőbírája, Lehner Richárd dr. törvényszéki tanácselnök, tegnap ítélkezett Kállai László 60 éves, Kenyérmező-ut 30. szám alatt lakó MÁV nyugdíjas felett. Kállai a vagyonőrző társaságnál teljesített szolgálatot, mint éjjeli őr. Ez év augusztus

havában, pontosan meg nem állapítható időben, a Karolina-téren Kállai László a hajnali órákban összetalálkozott Óvári János, Akácfa utca 30. szám alatt lakó kőművesvel, aki ittas állapotban volt. Óvári előhúzza zsebéből Doxa óráját és megkérte Kállait, hogy mondja meg, hány óra. Kállai elvette az órát és zsebre vágta, sőt Óvári János 20 pengő tartalmazó pénztárcáját is elvette és az ittas embert otthagya.

Óvári János az esetről jelentést tett, azonban nem tudott pontos személyleírást adni Kállairól. Néhány héttel később a károsult Óvári Besztercén összetalálkozott Miske Márton kolozsvári lakossal, akinek a Széchenyi-tér 19. szám alatt van lómészárszéke és legnagyobb meglepetésére Miskénél meglátta az eltűnt Doxa órát. Miske kijelentette, hogy az órát Kállaitól 60 pengőért vásárolta.

A törvényszéki tárgyaláson Kállai beismerte bűnösségét. Elmondotta, hogy családjával rossz viszonyban van, és tettét meggonndolatlanságból követte el. Bevallotta, hogy az alkoholt rabja lett és ez a szenvedélye vitte a bűn útjára.

A bíróság Kállai Lászlót, Karda Csaba dr. ügyész vádbeszéde után, 4 hónapi fegyházra és 3 évi jogvesztésre ítélte. Miske Márton tulajdon elleni kihágás miatt 50 pengő pénzbüntetést kapott. Az ítélet jogerős.

A KATONAI SZOLGÁLATOT TELJESÍTŐ KERESKEDŐ TÁVOLLÉTEBEN FELESÉGE FOLYTATHATJA IPARÁT. A Kihágási Tanács elvi jelentőségű határozatában kimondotta, hogy a katonai szolgálatra bevonult iparúzó iparát távollétében üzletvezető alkalmazása nélkül felesége is folytathatja. Megvan tehát a lehetőség arra, hogy az iparos iparát katonai szolgálatának tartama alatt ne szüntesse meg, hanem azt távollétében házastársa útján is folytathassa.

AZ ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ MUNKA-KÖRE. Az iparügyi minisztérium döntése értelmében építési vállalkozásra szóló iparigazolvány alapján semmiféle kivitelező munka nem végezhető. Ilyen munkát az építési vállalkozó csak iparjogosítvánnyal rendelkező, önálló iparossal végezethet. Csak építési vállalkozásra szóló iparigazolvány alapján sem kőműves, sem ács, sem kőfaragó, sem központi fűtőszerszerei, sem vízvezeték-szerszerei munkát végezni nem lehet.

A polgármester újabb rendelete a húselosztás és feldolgozás szabályozásáról

Minden húsiparos vevőinek hús- és zsírigyát felül kell bélyegezzék

KOLOZSVÁR, november 24. A húselosztás és szabályozása érdekében a polgármester november 2-án kiadott határozatának kiegészítésül az alábbiakat rendelte el:

Az intézmények és élelmiszerüzletek kiszolgálása a jövőben a húsárugyárból, illetve a központi húselosztóból történik éspedig azért, hogy ne fordulhasson elő az, hogy valamelyik üzlet amiótt nem lesz ellátva, mert az a húsiparos, akihöz az illető üzletet beosztottuk, valamilyen oknál fogva húskiosztásban nem részesül, vagy ne fordulhasson elő az az eset sem, hogy a húsiparos vendéglőt, élelmiszerüzletet szolgálgjon ki akkor, amikor éppen húskiosztásban a közönség részére nem részesült. Hasonlóképpen kell kiszolgálni az intézményeket és a vendéglátó üzemeket is.

A jegybeviteli ellenőrzése céljából elrendelem, hogy minden húsiparos saját vevőjének hús és zsírigyát a saját üzletének sorszámaival bélyegezzék felül éspedig olyan módon, hogy a sorszámmal a hús és zsírigyát minden szelvényét át kell bélyegezni. A húsiparos a jövőben csak olyan zsír és húsjegyet számolhat el, amely a saját üzletének sorszámaival van átbélyegezve. Szigorúan tilos olyan hús és zsírigyék beváltása, amelyek más üzlet sorszámaival viseli. Kivételt képeznek az élelmiszerüzletek, csemegeüzletek és vendéglátó üzemek, akik bármelyik üzlet sorszámaival felbélyegezett jegyet beválthatnak, mert huskiutalásban nem a húsiparostól részesülnek és így elszámolási nehézségeket nem idéznek elő. Azok az intézmények, amelyek központi ellátásban részesülnek, kötelesek az igénylő személyek számára megfelelő hús és zsírigyát a Közellátási Hivatalnál beszállgatni, ellenkező esetben hús vagy zsírkiutalást nem kaphatnak.

Igen sok panasz merült fel azért, hogy a közönség nem kap olyan hentesárut, amilyent kíván, mert a húselosztó nem veszi figyelembe a húsiparos azon kívánságát, hogy a hentesárut az általa megjelölt készítményből adják ki. A közönség érdekeinek szem előtt tartása, valamint a húsiparosok kívánságainak

lehető teljesítése érdekében elrendelem, hogy a központi húselosztó a lehetőség keretein belül olyan árut szolgáltatson ki, amilyent a húsiparosok kívánnak. Ezért a húsiparosok mindegyike külön-külön írásban jelentse be azt, hogy melyik üzemen hentesáruját kívánja eladásra átvenni. Ezen kívánságokat a lehetőség szerint teljesíteni is fogom. Ezért bejelentéseiket minél hamarabb tegyék meg.

Ertesítem a város közönségét, hogy mindenki szabadon választhatja meg azt a húsiparost, akinél vásárolni óhajt és ezért a december elejétől kezdve kiosztásra kerülő új zsír és húsjegyeket annál a húsiparosnál bélyegeztethetik át, amelyiknél magukat láttatni akarják. Minden húsiparos kimutatást készít két példányban arról, hogy kik akarják húsellátásukat nála biztosítani. A kimutatásba személy szerint kell az igénylőket felvenni és

azt is meg kell jegyezni, hogy az igénylő zsírellátásban is, vagy csak húsellátásban részesül, továbbá azt, hogy felemelt vagy rendszeres adagot kap.

Azok a zsidó fogyasztók, akik zsír és húsellátásban eddig is részesültek, feketenyomással ellátott zsírigyet kapnak. További intézkedés ezek is részesülnek zsír és húsellátásban, a többiek azonban további intézkedésig csak húsellátásban részesülhetnek.

Az összeírásához szükséges kimutatásmintát a húsiparosok szövetkezeténél lehet beszerezni, hasonlóképpen a húsiparosok szövetkezete fogja kiosztani a húsiparosoknak a megfelelő sorszámbélyegzőt is. Ennek ára darabonként 1.50 P.

Utasítom a kerületi kirendeltségeket, hogy zsidó fogyasztók részére fekete nyomással ellátott zsírigyet szolgáltatassanak ki.

A testőrség lövésszázada ünnepélyesen bemutatkozott a kormányzónak

BUDAPEST, november 24. (MTI.) Megkapó látványban volt részük azoknak, akik csütörtökön a Várban jártak. A zenekarok pattogó indulóinak hangjaira szeltek, jól megteremtett fiúk vonultak fel testőri egyenruhában és sorakoztak fel a Vár udvarán. A magyar föld, a magyar élet kiválókat fiataljai valamennyien. A Magyar Kiráuli Testőrség lövésszázada mutatkozott be vitéz Horthy Miklós Kormányzó Ur Öföméltsága előtt.

Még májusban felállítottak Gödöllőn egy lövésszerkezetet. A testőrségnek állandó pótlására eddig a honvédség különböző alakulataiból választották ki a testőröket és ez hosszas eljárást igényelt. A testőr lövésszázad felállításával ezentúl állandó tartalék áll a testőrség rendelkezésére és így minden adminisztráció nélkül a testőrség állományában beáll minden

változás azonnal pótolható. A lövésszázadba azokat a 2. évükben szolgálatot teljesítő tényleges honvédeket veszik fel, akik a katonai pályát hivatásuknak tekintik és tovább akarnak szolgálni a honvédségben. A testőrlövésszázad átszervezését a Kormányzó Ur éles katonaszemekkel figyelte. A Himnusz hangjai mellett ellépett a század arcéle előtt, majd több testőrtisztnek és legénységi állományú testőrnek kitüntetést adott át. A kitüntetések átadása után néhány szót váltott a kitüntetettekkel. Ezután harsány vezényszóra a század menetre sorakozott és diszlelésben elvonult a Kormányzó Ur magas személye előtt. A szép, pomé felvonulásnak külön érdekessége volt, hogy azt az elhunyt kormányzóhelyettes kisfia, István is végignézte.

Vásároljon

ajándékok, üveg-porcellán és
diszmutárut Magyar Boltban
Laczkó Ernőnél.

03697

Házasság és levelezés

42 EVES, önhibáján kívül elvált kőművesmester keresi tisztamultu, becsületes, hozzáillő nő ismerettségét, házasság céljából. Jelentem: „Házasságom azonnal.” 03954

KERESEM olyan független urinő ismerettségét, akivel szabadidőnk kellemesen eltölthessük. „Házasság is lehetséges” jellegre kiadva. 03959

VEGYES

VÉDJE BÖRÉT Liposterin arcborítással. Hamburg-kosmetika. Horthy-u. 5. II. emelet. Telefon: 2011. F

JEGYKEZELŐI felvételre lehet jelentkezni minden nap 8 és 1 óra között, Honvéd-utca 157. sz. alatt. Havi fizetés 180—186 és 202 pengő, amelyben nincs beleszámítva az esetleges túlórázás. Magasabb fizetési osztályba jutása saját szorgalmától függ.

KÉSZITEK diszkálhakat, kandallókat a legmodernebb Hardtmuth-rendszerre átrakások. Javítást, tisztítást szén és fűtőre vállalkozunk. Molnár Pál kályhás, Pata-utca 48. Levelezőlaphívásra házhoz megyek. F.

SZÖRMEBUNDÁK

bolero, boák, sapkák, gallérozások, javítások legolcsóbban és legjobb kivitelben, Veszprémi Sándor szűcsmesternél, Bátya-utca 4., udvarban (Óvár). Szörmék nagy választékban! F.

KERESEK hölgyfodrászatban társat vagy bérbe kiadnám. Szabó János, Unió-utca 25. 03945

TÖKÉSTÁRSAT keresek nagy jövőjű üzlethez. Cim a kiadóban. F. 487

TISZTVISELŐNŐ teljes ellátást keres jobb családnál. „Pontos fizető” jellegre. 03964

OKTATÁS

PEDAGÓGUS, nagy gyakorlattal, iskolások korrepetálását vállalja. Cim a könyvesboltban. 3331

ADÁS-VÉTEL

ELADÓK matt furniós ágy, többfiókos szekrény szerszámok részére, festett ruhaszekrény, antik aranyrámas nagy tükrök, antik képek. Apafi-utca 36. szám, délelőtt 9 órától délután 4 óráig. K. 211

HASZNÁLT ruhát, butort, fehérneműt veszek, adok. Hívásra házhoz megyek. Muresán, Hitler-tér 8. F.

KERESEK bérbe vagy megvételre kézi-szövő rámat. Nagy hirdetőiroda, Kolozsvár, Deák Ferenc 34. F.

VESZBK ócskaruhát, fehérneműt. Rác Sándor, Mátyás király-tér 12. F.

KOMBINÁLT szobák, hálók, ebédlők, festett hálók, konyhák kaphatók Ujváry Károly műbutorasztalánál, Horthy-ut 29. Műhely: Horthy-ut 34. Telefon: 41—90. F.

BUTOROK, kárpitosmunkák, konyhák készítenek kaphatók. Butorüzlet Fosztó Sándor, Szentgyörgy-ut 3. szám. F. 467

GYÜMÖLCSFAK megérkeztek. Megrendelők azonnal árvehetik. Torday kertész, Honvéd-utca 9—11. F.

ELADÓ egy férfi városi bunda és egy uti bunda. Megtekinthető Déri szűcsnél. 03958

NAGYON szép és olcsó angorasálak és kesztyűk eladók. Horthy-ut 48., III. emelet 10. 3330

ELCSERÉLNÉM Moriarch irodai írógépet harisnya körgéppel. Cim a kiadóban. 3325

ELADÓ szépkivitelű, zománcozott konyhaberendezések, diófurniós, kombinált szekrények, hálók, rökamiék, asztalok, székek és „Record” butor faragók. Török István asztalosnál, Teleki Pál-utca 3. szám. (Óvár). F.

12 KVADRATOS gyönyörű szmürnaszőnyeg eladó. Görögtemplom 21. 3340

ELADÓ barna kőnyest és görény szörmézére, fekete szil férfi sapka, hatszemélyes cseh étkezőkészlet, antik vitrin, nipppek, vázák, 12 személyes himzett zsúr és étkező abrosz. Kriza 2. 3342

FEKETE férfi télikabát eladó. Pap-utca 68. 3346

ELADÓ szalagarnitúra, asztalok, ágy, konyhakredenc, ruhaszekrények és szekér. Érdeklődni Cserei-utca 32., 4. óráig. 3344

ELADÓK: Hatszemélyes alpaca feketekávés és likőröskészlet, nagy felszolgáló tálcák, réz dohánycsészék, tüllterítő, csillár, keleti perzsaszőnyeg kicsi, retikulók, 38-as női cipők. Kis-utca 16., I. balra. 3337

MÉLY gyermekkosci, valódi gumikkal, alig használt, karcolásmentes, eladó. Apor 31. 03950

ELADÓ kétkeres főzőkályha, egy új szelón. Árpád-ut 5. 3345

GYÜMÖLCSFACSEMÉTEK megérkeztek. Megrendelők azonnal árvehetik. Torday kertész, Honvéd-utca 9—11. F.

HÁROM darab prima belföldi perzsa öszszekötőszőnyeg olcsón eladó. Istok iroda, Deák Ferenc-utca 11. 3352

GYÖNYÖRŰ perzsaszőnyegek, antik szalagarnitúra, sürgősen eladó. Mátyás király-tér 14., I. ajtó 23. 3348

Apróhirdetések

Apróhirdetések díja szavanként 10 fillér, vas-tagabb szedéssel 20 fillér, a legkisebb apróhirdetés díja tíz szög 1 pengő. Csak szombatra feladott apróhirdetés díja szavanként 12 fillér. Állást keresők részére szavanként 8 fillér, vas-tagabb szedéssel 16 fillér. A legolcsóbb apróhirdetés állást keresőknek tíz szög 80 fillér. Csak szombatra feladott állást kereső apróhirdetés díja szavanként 10 fillér. Házasság, levelezés rovathoz feladott apróhirdetés díja szavanként 14 fillér, csak szombatra feladott hirdetésnél szavanként 16 fillér. Kezelési költség: Cim a kiadóban és jellegű hirdetések után 30 fillér. Kedvezményes árak nagyobb köteteknél. Apróhirdetések előre fizetendők. VI-dékről bélyegben is beküldhetők. —

ELADÓ különböző méretű perzsák, gyapjú szelónterítő, ekrű kerek asztalterítők, nipppek alá való aprók. Deák Ferenc-utca 48., I. 5. 3—6 óra között, reggel 10—ig. 3347

MODERN, új tele kombinált szekrény, szelón olcsón eladó. Mussolini-ut 120., asztalosműhely. 03967

KIFOGÁSTALAN állapotban levő gyermek sportkocsit vennék. Cim a kiadóban. 03965

EGY komplett háló olcsón eladó. Postás-utca 6., IV. ker. 03960

FÉRFICIPŐ, barna, 41. szám, teljesen új, eladó. Kovács, Király-utca 19. F. 500

KERÉKPÁR, teljes felszereléssel, kitűnő gumival, eladó. Kovács, Király-utca 19. F. 500

RÖKAMIE, kétszemélyes, jó állapotban, eladó. Értekezni Wesselyni-utca 21., földszint 4. Deletán 2—3, este 7 óra után. 3351

500-AS BMW motorkerékpár, jó gumikkal eladó. Motorkerékpár javítóüzem, Bethlen-ut 8. szám. 3353

ELADÓ ócska deszka. Ugyanott kiadó egy nagy raktárhelyiség, színekkel ellátva. Érdeklődni Szent István-ut 11. 3350

HELYSZÜKE miatt sürgősen eladók, (inom kivitelű, diófurniós, kombinált szekrények, rökamiék, szalón és ebédlőasztalok, konyhaberendezés, világos búkkia íróasztalok, szőnyegek és gyönyörű olajfestmények, nagy vár listákban, jutányos árban. Deák Ferenc-utca 24., új butorüzlet. F.

DIÓFURNIÓS hálószobák, szalón asztalok olcsón eladók. Dermatán annen, Hóry Béla 9. F.

NOI télikabát eladó. Székelyhadostály 15. 3341

HASZNALT csikóbunda eladó. Megtekinthető Szupári Ilonánál, Mikó-utca 5., I. emelet. F.

ALKALMAZÁS

KERÉKPÁROZNI tudó kifizetőt felve-szünk. Erdélyi Gazdák Magértékesítő Szövetkezet, Majális-utca 10., I. Gy. 1014

KERESEK jó munkás borbélysegédet és egy hölgyfodrász kisasszonyt. Szabó János, Unió-utca 25. 03945

EGY jó munkás fodrásznőt vagy férfit keresek. Horthy-ut 16. Sipos. 03958

ÁLLAST KERES

KERESKEDELMIT végzett, öskeresztény hivatalnok, perfekt magyar, német, román, elhelyezkedést keres. „Azonnal” jellegre a kiadóra. 03909

KÉT fiatal urilány, kiszolgáló, pénztári vagy orvosi rendelőbe állást keres, vidéki városban. Cim a kiadóban. 03949

KÉT joghallgató elhelyezkedést keres. Cim a kiadóban. 03966

24 EVES, jócsaládból való uriaszony vagyok, 4 éves kislánnyal vidékre is elmen-nék házvezetőnői állásba. Fizetés megjelölésével leveleket kérek „Megbízható” jellegre a kiadóra. 06753

INGATLAN — LAKÁS

Házak:

13.000 pengőért 4 szoba és mellék-helyiségekkel álló beivárosi ház; 21.000 pengőért 6 különbejáratu szobából álló ház, nagy gyümölcsös-kerttel; 50.000 pengőért 3 család lakásból álló kertes ház; 55.000 pengőért Horthy-ut végén szép komfortos családi ház; 55.000 pengőért 5 nagy és 2 kisebb szobából álló bérház, szép, nagy gyümölcsös-kerttel; 70.000 pengőért 5 szoba, fürdőszoba, konyha, éléskamra és mosókonyhából álló, tömör építményű sarokház; 84.000 pengőért belvárosi fővonalon két komfortos családi lakásból álló, újabb építményű emeletes ház; 80 ezer pengőért Mussolini-ut mentén 3 szoba, konyha és mellék-helyiségekkel álló ház; 85.000 pengőért klinikák körzetében 3 szoba, előszoba, konyha, fürdőszoba, éléskamrából álló ház, gyönyörű és rendezett nagy gyümölcsös-kerttel; 120.000 pengőért Gyulai Pál-utca mellett 8 családi lakásból álló, 1300 m² kiterjedésű, jól-jövedelmező kertes bérház kitűnő bérnyugtdben; 165.000 pengőért Dónáth-ut körzetében 3 szoba, fürdőszoba, nagy fedett terasz, konyha, még 1 szoba, konyha és iparüzemnek vasbetonból épült, jogosítvánnyal ellátott nagy helyiség 3.902 m² területű gyümölcsös-sel; 200.000 pengőért Attila-ut mellett, modernül épült 2x3 szoba, hallos, komfortos, impozáns emeletes villaház eladó. Értekezni: Kamilli Józsefnél, mint Kolozsvár legrégibb ingatlanforgalmi irodájánál, Kossuth Lajos-u. 20. F.

SÜRGŐSEN eladó Rákóczi-ut elején új villa több komfortos lakással, Mussolini-uton 1x3 szoba, komfort és 3x2 szobás ház 4000 négyszögletes gyümölcsös-kerttel 180 ezer P. Attila-uton 2x3 szobás, komfortos villa 190 ezer pengő, Magyar-utca 4 szoba, konyha ház 80 ezer pengő. Családi ház 2x1 szoba, konyha 33 ezer P. és 1 szoba, konyha, szép gyümölcsös-kerttel 12.500 P. A Hősök-tetőjével szemben 2700 négyszögletes gyümölcsös-kert, egy villahely 32 ezer P. Ingatlan-közvetítő, Mátyás király-tér 19.

RÁKÓCZI-ut végén vagy környékén butorozott szobát keresek egy nő részére. „Csendes” jellegre a kiadóra. 3328

CSALÁDI ház, 3 szoba, összkomfortos, szép gyümölcsös-kerttel, családi okok miatt sürgősen eladó. Ügynököket díjazok. Tass vezér-utca 12. Érdeklődni Apor 31. 03962

Hagyományos erdélyi szellemben, bátran, megalkuvás nélkül küzd mindennap a magyar nép boldogulásáért az Ellenzék.

November

24

Szerda

SZÍNHÁZ — MOZI — RÁDIÓ

A nap két 7 óra 17 perckor, nyugszik 16 óra 16 perckor, a hold két 3 óra 12 perckor, nyugszik 15 óra 03 perckor.

A protestáns naptár szerint Emma, a róm kat. naptár szerint Keresztés János, az új görög naptár szerint Kelemen napja van.

EMLEKEZTETŐ

1804 november 24-én Ferenc császár dícsérő leiratban köszönte meg nemzetünk részvételét a francia háborúban. Kifejezte azt, hogy „legjobb hazafiai érzelmeinek vértel pecsételt bizonyítványait hagyta az utóvilágra”.

Társadalmi események

Népművelési előadások: Tégla-utcai 41. iskolában fél 7-től fél 8-ig délután: A mi mindennapi kenyérünk, Gyöngyösi József vers. Petőfi: Fekete kenyér, népdalok.

Szolgáltatás győgszertárak

Mátyás király, Mátyás király-tér 4. szám. Telefon: 24—80. — Apostol, Wesselyni-utca 35. szám. Telefon: 17—82. — Megváltó, Magyar-utca 13. szám. Telefon: 17—05. — Isteni gondviselés, Mussolini-ut 42. szám. Telefon: 10—65.

KIÁLLÍTÁS:

A Barabás Miklós Céh képzőművészeti tárlata a Műcsarnokban.

Múzeumok

Egyetemi Általános Növénytan Intézet, (Ferkas-utca 1., Közép. Egyetem. I. udvar felől bejárati) múzeuma: Alföldi múzeum, Erdélyi szoba, Tanszer- és Amerikai-Alaszka múzeum, nyitva minden hónap első vasárnapján a. a. 10—12 óráig (díjmentesen).

Botanikus Múzeum. A Botanikus-kertben, Majális-utca 42. Nyitva: 8—13, 15—19 óráig.

MÚZEUMOK: Erdélyi Múzeum öskori, a római, népvándorlási, iparművészeti és művészettörténeti, Renaissance kémiéltan. Bátya-utca 1. Nyitva 9—13 óráig.

Állattani Múzeum: Mikó-ut 5. sz. Nyitva 9—12 óráig.

EGYETEMI KÖNYVTÁR. Nyitva hétköznapokon délelőtt 8—1-ig és délután 3—8 óráig. A népkönyvtár nyitva (vasárnap is) délután 2—9 óráig.

A kolozsvári Nemzeti Színház heti műsora

November 24-én szerdán fél 7 órakor: BÖHEMÉLET. Opera bérlet 3. szám. Opera helyárak.

November 25-én, csütörtökön fél 7 órakor: FEKETE PÉTER. Bemutató bérlet 6. sz. Bemutató helyárak.

November 26-án, pénteken 6 órakor: BOLYGO HOLLANDI. Napi bérlet A. 5. sz. Opera helyárak.

November 27-én, szombaton fél 7 órakor: FEKETE PÉTER. Bérletszünet. Rendes helyárak.

November 28-án, vasárnap délután 3 órakor: FEKETE PÉTER. Rendes helyárak.

November 28-án, vasárnap fél 7 órakor: FEKETE PÉTER. Bérletszünet. Rendes helyárak.

November 29-én, hétfőn fél 7 órakor: TRI-VIATA. A Tíz Szervezet előadása. Be-

vezetőt mond dr. Entz Géza tanár, főtit-zedes. Jegyeket a pénztár nem árusít.

A kolozsvári Nemzeti Színház heti műsora a Szinkörben

November 28-án, vasárnap este fél 7-kor: UNNEPI DISZELŐADÁS, DITRÓI MÓR, a kolozsvári Országos Nemzeti Színház volt igazgatója (1887—1896), a budapesti Vigadószínház első művészeti igazgatója (40 évig) és az Országos Színészegyesület örökös díszelnökének 73 éves működése után búcsúzik a kolozsvári közönségtől és a magyar színésztől. Az est műsora: Szavalatok. Énekszámok. Özv. Varga Ábráné, színjáték. Deryné ifjasszony III-ik felvonása. Rendes helyárak. Jegyek a Szinkör pénztáránál vált-hatók d. e. 10—12 óráig és délután 5—6 óráig.

MOZIK MŰSORA

ÁRPÁD: CSALÓDÁS. CORVIN: OPIUMKERINGŐ. EGYETEM: GRÓF MONTE CRISTO. (II. rész: A BOSSZU.) ERDELY: ORVÉNY. MÁTYÁS: EGY BOLOND SZÁZAT CSINÁL. RÁKÓCZI: BERCSÉNYI HUSZÁROK.

SZÓRAKOZÓHELYEK:

FÉSZEK-BÁR Kolozsvár közkedvelt szórakozó helye. Fővárosi variété műsor. Tánc. Nyitás este 8 órakor.

RÁDIÓ

CSÜTÖRTÖK, NOVEMBER 25

6: Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat. 6.25: Ébresztő. Torna. 6.45: Reggeli zene. 7: Hírek. Közlemények. 8: Hírek német, román, szlovák, ruszin és szerb nyelven. 10: Hírek. 10.15: Sovinszky László szalonzenekara. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 11.15: Szórakoztató muzsika. 11.40: Seta Saigóvár körül. Hunyadi István előadása. Felolvasás. 12.10: Rendőrszenekar. Vezényel Bánfalvi Miklós. 12.40: Hírek. 13.20: Időjelzés, villámsjelzés. 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat. 14: A Légierők fuvózenekara. Vezényel Doroszlai Károly. 14.30: Hírek. Műsorismertetés. 15: Délutáni muzsika. 15.30: Az üveg és a fém az építőiparban. Weisinger Károly iparművészeti főiskolai tanár előadása. 16.20: Loász József hegedűl. 16.45: Időjelzés, hírek. 17: Olajosnővények. Rádióstanfolyam II. rész. Vitéz dr. Bittera Miklós egyetemi tanár előadása. 17.25: Egyházi zene a Deák-téri evangélikus templomból. 18.15: Mulatság, fáradság. Tereánszky Józsi Jenő beszél a furás-faragásról. 18.35: Zarah Leander és Gligi műsorából. 18.50: Hírek. 19: A rádió nyilvános hangversenysorozatának I. estje. Közvetítés a Magyar Művelődés Házából. A rádiózenekart vezényli Dohnányi Ernő. 20.10: Ot asszonyisziv. Ot költőnő versei. Bevezeti Szabó Lőrinc, a verseket elmondja Gáborjani Klára. 20.40: Vezényel a szerző. Fényes Szabó műveiből játszik a Budapesti Hangverszenekara. 21.40: Hírek. 22.10: Hírek német, angol és francia nyelven. 22.40: Szórakoztató muzsika. 23.45: Hírek.

SPORT

Ügylátszik, Kolozsvár csapatát át kell értékelnünk

- írja a KAC vasárnapi váratlan pontszerzéséről a fővárosi sportsajtó

Készülődés a DVSC ellen

KOLOZSVÁR. Hosszu idő után kedden jelent meg először olyan értelmű nyilatkozat a fővárosi sportsajtóban, amely komoly elismerést jelent a KAC csapatának.

A bajnoksággal foglalkozva, ugyanis egyik igen tekintélyes sportlap, amely eddig igen fukarkodott az elismeréssel és a KAC-ot szinte pillantásra sem méltatta — a következőket írja:

„Eljen a bajnokság második helyezettje, Kolozsvár! Lehet, hogy végeredményben mégsem Kolozsvár lesz az őszi második. Ebben a nagy tolongásban minden lehetséges. De már az is nagy dicsőség, hogy 11 kemény forduló után ismét erre a díszes helyre tudta felküzdeni magát az együttes. Ugy fest a dolog, hogy Kolozsvár csapatát át kell értékelnünk. Nemrégiben olyan kijelentés hangzott el, hogy hiába áll a KAC a második helyen, mégis csak az NB I. leggyengébb csapatának tekinthető, amely csak otthon tud nyerni tulkemény játékkal és közönsége fanatikus biztatásának hatása alatt. Ezuttal idegenben játszott a KAC, nem volt mögötte a közönsége, sőt ellenfele a tavalyi bajnokcsapat volt és mégis pontot szerzett. Talán nem is olyan szürkék ezek a kolozsváriak? Talán mégis csak akad ebben az együttesben klasszis, csillagok, amelyek azonban titkolják fényüket és nem kifelé, hanem befelé ragyognak. A kolozsváriak nem nagyon ragaszkodnak ahhoz, hogy felfedezzék csillagaikat, mondván, hogy „addig megy nekünk jól, amíg észre nem vesszük, hogy mennyi csillag van csapatukban“.

Gallowich Tibor, a Vasasok népszerű edzője alaposan felpaprikázta a kolozsvári fiukat a Kolozsvár—Vasas mérkőzés után tett keserűségdiktálta kijelentéseivel és a kolozsváriak égtek a vágytól, hogy cáfolhassanak. Opat minden métközés előtt szívesen venne egy ilyen felpaprikázót, de más lapra tartozik az, hogy mit szólnának hozzá Kolozsvár ellenfelei.“

Kolozsvárt tehát felfedezték a fővárosban a 11-ik forduló után és ha minden jól halad, jövő ilyenkor már komoly csapatnak is fogják tartani...

Es az lesz a KAC szerencséje, amely minden hangos hírverés és öndicséret nélkül készül a vasárnapi DVSC elleni mérkőzésre. Az újabb bajnoki küzdelem komoly erőpróba lesz a KAC számára, mert a debreceni csapat vasárnap nagy gólarányú győzelmet aratott otthonában és olyan jó formában van, hogy igen veszélyessé teszi a KAC pontszerzési lehetőségeit.

A mérkőzésre megtörtént már a játékvezetőkiküldés is és azt Kékesi fogja vezetni.

Az Sz. Hargita és a Sepsiszentgyörgyi SE a székelyföldi csoport élén

KOLOZSVÁR. Szabó Ödön országos egyesbíró, mint az NB III. erdélyi és székelyföldi csoportjának egyesbírója, tegnap összeállította az NB III. két csoportból álló őszi táblázatát, melynek befejeztével az Északi csoportban a székelyudvarhelyi Hargita, míg a Déli csoportban a Sepsiszentgyörgyi SE vezet. A bajnokság állása a következő:

Északi csoport:

1. Sz. Hargita	7	6	0	1	23:6	12
2. Sz. Csaba	7	4	1	2	15:7	9
3. Sz. Turul	7	3	3	1	9:13	9
4. Sz. Kerezst. TE	7	4	0	3	23:11	8
5. MNMK II.	7	3	1	3	26:6	7
6. Sz. MÁV II.	7	3	0	4	6:8	6
7. MSE II.	7	1	2	4	8:22	4
8. Attila II.	7	0	1	6	8:45	1

Déli csoport:

1. Sepsisztgy. SE	4	3	1	0	13:4	7
2. Sepsisztgy. Textil	4	1	2	1	12:14	4
3. Kéz. Gábor Áron	4	1	2	1	8:5	4
4. Csiksz. TE	4	1	2	1	6:8	4
5. Gyergyó SE	4	0	1	3	2:10	1

A kolozsvári labdarúgókerület új vezetőségi tagjai

KOLOZSVÁR. A Magyar Labdarúgó Szövetség leirata alapján Adorján Ödön, az MLSz erdélyi kerületének elnöke, az „Kolozsvári Kerület“ tisztségeinek betöltésével az alábbi sportembereket bizta meg:

Kerületi ügyvezető Zudor János. Főtitkár Lőrincz Sándor. Titkárok Máthé Dénes, Soós József és Zárday Rezső. Ügyész dr. Pásztay Géza. Orvosok dr. Biró József, dr. Osváth Lajos és dr. Nagy Zoltán. Háznagy Flegler Sándor. Kapitányok Szathmáry Elek, Raduch Jenő és Kinizsi Sándor. Országos egyesbíró Szabó Ödön.

Szép sikerrel szerepeltek a KEAC és a K. HOTIS versenyzői a kétnapos céllövőversenyen

KOLOZSVÁR. Igen szép siker jegyében zajlott le szombaton és vasárnap az Egyetemi Sportpark céllövőversenyében a Kolozsvári HOTIS és a Kolozsvári EAC közös rendezésében megtartott céllövőverseny, melynek eredménytáblázatát tegnap állították össze.

A versenyen, amely Erdély területére volt csak kiírva, igen szép számban indultak Erdély több városából összesereglett céllövőversenyzők és azon különösen a két rendező egyesület, a KEAC és a K. HOTIS csapatai és egyéni versenyzői szerepeltek igen szép sikerrel.

A verseny részletes eredménye a következő:

Hadipuska csapatverseny: 1. Kolozsvári Hotis 983 p. 2. Wesselényi LE 982 p. 3. KEAC 938 p. A két első igen szép küzdelemben viaskodott.

Hadipuska egyéni: 1. Deák KEAC 222 p. 2. Haray WLE 215 p. 3. Hajnád 211 p. Deák győzelme nagy meglepetés.

Hadipisztoly csapatverseny: 1. Kolozsvári Hotis 191/1630 p. 2. Dési Hotis 156/1229 p. A dések még gyenge ellenfelei egyelőre a kolozsvári tiszteknek.

Hadipisztoly egyéni. Osztályozott: 1. Hajnád KHOTIS 39/356. Kezdek: 1. Sziliczey KHOTIS 2. Andráska DHOTIS 3. Edelenyi KHOTIS.

Kispuska csapatverseny. Osztályozott: 1. KEAC 1349. 2. Wesselényi LE 1323. 3. KMAV 1266. Az egyetemiek verhetetlenek Erdélyben ebben a számban. Győzelmük, jöllehet Frangepán és Vitos is hiányzott a csapatból, nem volt vitás egy percig sem.

Kispuska csapatverseny. Kezdek: 1. KHOTIS 1320. 2. Wesselényi LE 1230. 3. KLE 1141.

KÖZGAZDASÁG

Az ország lakosságának egyötöde iparból él

KOLOZSVÁR, november 24. A magyar ipar új fejlődési korszakára és az iparfejlesztés következtében beállott változásokra nézve érdekes adatokat tartalmaz az 1941. évi népszámlálással kapcsolatban elkészített iparstatisztika. Megtudjuk ebből mindenekelőtt, hogy az ország iparból élő népessége ma már több, mint egyötöde Magyarország lakosságának, úgy, hogy ma már Magyarország nem agrár, hanem agrár-ipari ország.

Az iparstatisztikai felvétel az 1940. év végén kialakult helyzetet vette alapul. Az ipari termelés összértéke 6,58 milliárd pengő s ebből a gyáripari termelés értéke 4,52 milliárd pengő volt. Az ország nemzeti jövedelme az 1941—42. gazdasági évben mintegy 12 milliárd pengő volt. A több, mint 5,6 milliárdot kitevő gyáripari termelési értéknek tekintetbe kell venni, hogy ebben a tételben nagy összeggel szerepelnek a magyar mezőgazdaság termékei is.

A MÉRNÖKI MUNKA UJABB DIJAZÁSÁNAK MEGÁLLAPÍTÁSA. Az iparügyi miniszter újabb módosította a mérnöki munkák díjazásáról szóló korábbi rendeletét. A rendelet szerint az előbbi rendeletben meghatározott napidíjakat 60 százalékkal kell emelni. A módosító rendelet már november 10-én érvénybe lépett.

A HATÓSÁGI ÁR CSAK AKKOR ÉRVÉNYES, HA A HIVATALOS LAPBAN IS MEGJELENT. A Kuria jogegységi tanácsa egy árdíjazási ügyben döntött arról, hogy a hatósági árak mikor lépnek érvénybe. A Kuria kimondotta, hogy az árkorlátozás rendeletének csak akkor van érvénye, ha az a hivatalos lapban is megjelent.

AZ ÁRUBESZERZÉS ÖNMAGÁBAN MEG NEM IPARÚZÁS. Tudvalevő, hogy az iparos, vagy kereskedő tevékenységét csak ott végezheti, ahol erre őt az iparigazolványa feljogosítja. Ha más területen kívánja iparát gyakorolni, úgy fióküzletre szóló iparigazolványt kell szereznie. Ennek a rendelkezésnek félreértésével egyes hatóságok olyan esetekben

Egyesbíró Adorján János Fellebbviteli bizottság dr. Báthy Sándor elnök, dr. Nagy László és dr. Jancsó Albert tagok, dr. Monduk Béla póttag.

Az Erdélyi Kárpát Egyesület színes vetítettképes előadása

November 25-én kezd meg az EKE népszerűsítő ingyenes előadássorozatát Jókai-utca 2. szám II. emeleti helyiségeiben. Csütörtökön negyed 7 órai kezdettel Miklós Lajos az Önköröl készített színes felvételeit mutatja be „Hogyan fényképezzünk a természetben“ címen. Az előadásra még visszatérünk.

A KOLOZSVÁRON december 4-én és 5-én sorakerülő Mátyás király ökölvívó-bajnokságára eddig Marosvásárhely, Nagyvárad, Szatmár, Nagybánya és Dés városai neveztek be legjobb ökölvívóikat.

Kispuska egyéni verseny. I—III. oszt.: 1. Deák KEAC 283. 2. Hosszu 272. 3. Quintus KMAV 270. IV—VI. oszt.: 1. Goger WLE 270. 2. Boros WLE 268. 3. Lenkey KEAC 265. Kezdek: 1. Hajnád KHOTIS 269. 2. Micskey 268. 3. Sziliczey KHOTIS 265 p. A távollévő Frangepán helyett Deák biztosan nyerte a versenyt.

Céllövőpisztoly csapatverseny. Osztályozott: 1. KEAC 2132 p. 2. KHOTIS 1966 p. Kezdek: KEAC 2123 p. 2. KHOTIS 1496. A KEAC csapata fölényesen bánt el a honvédtisztek csapatával.

Céllövőpisztoly egyéni. Osztályozott: 1. Hajnád KHOTIS 470. Kezdek: 1. Deák KEAC 457. 2. Hosszu 447. 3. Csutak KEAC 440. Hajnád százados Erdélyben nagymestere a céllövőpisztolyoknak.

Automata pisztoly csapatverseny: 1. KHOTIS 279/94. 2. KEAC 203/51.

Automata pisztoly egyéni verseny: 1. Sziliczey KHOTIS 52/14. 2. Hajnád KHOTIS 51/23. 3. Andráska DHOTIS 50/22

Gyorslövés hadipuskával: 1. Demeter Sándor KEAC 5/43. 2. Vosits KEAC 5/42. 3. Kovács WLE 5/42.

Gyorslövés hadipuskával csapatban: 1. KHOTIS II. 21/148. 2. WLE 20/158. 3. KHOTIS 20/157 p. A kolozsvári honvédtisztek fegyverneme.

Gyorslövés kispuskával csapatban: 1. Wesselényi LE 50/443. 2. DHOTIS 49/399. 3. KHOTIS 48/430.

Gyorslövés kispuskával egyéni: 1. Demeter KHOTIS 10/94. 2. Kerezsi WLE 10/93. 3. Nagy KLE 10/93.

A versenyeket a KEAC, illetve a KHOTIS rendezőgárdája, élén Geiger Ernő és Hajnád Antal szakosztályvezetőkkel rendezte.

Sikert aratott a „Futótűz“ bemutatója

KOLOZSVÁR, november 24. Vasárnap délelőtt a Mátyás-mozgóban a Kolozsvári Társadalmi Együttműködés rendezésében a társadalom minden rétegének meghívott képviselői előtt mutatták be Déryné ifjasszony életének kolozsvári epizódjából készült „Futótűz“ című filmet. Az ünnepléses bemutatóra Kolozsvárra érkezett dr. Antal István nemzetvédelmi miniszter képviselőjében Traeger Ernő dr. miniszteri osztályfőnök, továbbá Molnár Sándor dr. miniszteri tanácsos, Patkós György dr., a szöveggénevrő írója és Tóth Zoltán rendező. A film bemutatása előtt Ungváry Sándor dr., a kolozsvári Társadalmi Együttműködés ügyvezetője mondott bevezető szavakat, majd Molnár Sándor dr. miniszteri osztálytanácsos tartotta meg nagyszerű előadását „Déryné ifjasszony és a magyar színjátszás“ címen, amelyben rávilágított Erdély magyarságának és Dérynének multhatatlan érdemeire az egyetemes magyar színházkultúra kialakulása terén. Előadását a meghívottak nagy tapsal jutalmazták.

A „Futótűz“ a bemutatáson szép sikert aratott. A címszereplő gazdag és változatos életét Patkós György dr. sok költőiséggel vitte filmre. Megelevenednek a vásznon a magyar színjátszás „kordesszekerek“ korszaka, amikor faluról-falura, télen-nyáron sulyos körülmények között hordozták a magyar szót. A színházak forró hangulatú előadásai, az erdélyi mánások művészetpártoló áldozatkészége mindannyi megejtő vonása a filmnek. A szereplők, a címszereplő Szabó Ilonkával az élen, az élvonalból valók. A film zenéje, Vincze Ottó munkája, kedvesen festi alá a cselekményt. A darab egyes hiánynivalója eltörpül a nemes szándék mellett.

Antal István dr. különös súlyt helyezett arra, hogy a Futótűz bemutatója az előtt a közönség előtt történjék, amelynek ősei annyi nemes szándékkal támogatták a magyar színjátszást. A film egyébként a nemzetvédelmi minisztérium támogatásával és jóváhagyásával készült.

MAGYAR ISKOLAK A „SENKI FÖLDJÉN“

A Bánságnak az a része, amely a megszált Jugoszláviához tartozott, az 1941. tavaszon lezajlott események óta ugynevezett „Senki földjén“. Az élet azonban ott is a rendes mederben folyik és különösen az oktatás terén fejtenek ki szorgos működést a „Senki földjén“ lakó nemzetiségek.

Legújabb hivatalos kimutatás szerint a „Senki földjén“ a következő elemi népiszkolák működnek: 37 román elemi iskola 280 osztállyal, 79 magyar elemi iskola 207 osztállyal, 86 német elemi iskola 343 osztállyal, ezenkívül van 570 szerb, 34 szlovák, 5 bolgár, 4 cseh és 2 orosz népiszkola összesen 615 osztállyal.

A középiskolákra vonatkozó adatok a következők: magyar tannyelven működik 2 főgimnázium és 1 aligimnázium, 1 kereskedelmi akadémiája és 2 polgári iskola. A románoknak van 1 tanítóképzőjük, a román középiskolások tanuló az egyik szerb reál-gimnázium mellett működő román oktatási nyelvű párhuzamos osztályába járnak. A szerbeknek van 4 fő- és 1 alreál-gimnáziumuk, 1 tanítóképzőjük, 1 kereskedelmi akadémiájuk, 6 polgári iskolájuk. Német tanítási nyelven működik 2 teljesen és 3 nem teljesen kiépített középiskola, 1 gazdasági főiskola, 1 tanítóképző és 9 felsőbb népiszkola.

Gazdálányok székelyföldi tanulmányútja

MAROSVÁSÁRHELY, november 24. (MTI.) Kedden reggel 34 gazdálány érkezett Marosvásárhelyre székelyföldi tanulmányútra. A Vas, Komárom, Pest, Bihar és Békés megyékből származó gazdálányok a kormányzat támogatásával rendezték meg tanulmányi kirándulásukat és ennek során a székelyföldi háziipar különböző ágazatait tanulmányozták a helyszínen. A csoport kedden megtekintette a marosvásárhelyi Székely Boltot és annak háziszőtéseit. Marosvásárhelyről Székelyudvarhelyre folytatták útjukat, majd meglátogatták a híres kibédi cserepeseket és a bözödi szalmafonókat. Csikszereván és Sepsiszentgyörgyön szintén a faragásokat tanulmányozták és meglátogatták a muzeumokat is. December elején a Csallóközből és az anyaország egyéb részeiből ötven tagú gazdacsoport érkezik a Székelyföldre, hogy viszonzza a székely gazdák tavaszi csallóközi látogatását.

FERENC JÓZSEF
KESERÜVIZ

Német hadijelentés:

A keleti front minden gyűjtőpontján elkeseredett elhárítócsata folyik

Hatalmas méretű légitámadás érte Berlint

Berlinből jelenti a DNB: A véderő főparancsnoksága közli:

Kercstől északra keletre meghiusultak az ellenség ismételt előretörései.

A nikopoli hídfőnél és a nagy Dnyeper-kanyarulatban az ellenség hétfőn fokozta támadásait. Egész napon át tartó kemény harcokra került sor, amelyben a szovjet csapatok minden áttörési kísérletét visszaverték, néhány betörést pedig azonnali ellentámadásokkal megtisztítottunk, vagy elreteszeltünk. Egy betörési helyen, amely körül még mindig erős harcok folynak, német páncélos harci csoportok száz támadó ellenséges páncélos közül 82-öt megsemmisítettek. A hétfő harcokban ebben a térségben összesen 136 szovjet páncélos löttünk szét.

Cserkaszkind az állásainkba betört szovjet erőket elszánt ellentámadással megint visszavertük.

Kievől nyugatra az ellenség elkeseredett ellenállást fejtett ki ellentámadásainkkal szemben. Sűrű ellentámadásaink után hadosztályaink újra támadásra indultak, áttörték egy mélyen tagozott ellenséges védelmi rendszert és megsemmisítettek két ellenséges ezredet.

Gomeltől délnyugatra csapataink egyes szakaszon a túlerőben lévő ellenség nyomása elől, hátrábbfejtve állásokba vonultak vissza. A várostól északra az ismételt rohamozó szovjet csapatok ellen vívott súlyos harcok teljes német elhárító-sikerekkel végeztek.

Kricsev térségében heves harcok folynak egy betört ellenséges erőcsoporttal.

Szokolenszktől nyugatra a Heinrich vezérezredes parancsnoksága és a Pölckar gyalogsági tábornok vezetése alatt álló sziléziai 18-ik páncélgránátos hadosztály a württemberg-badeni 15-ik és a württemberg-badeni 78-ik rohamhadosztály, az első gépesített SS gyalogos hadosztály és a 18-ik badeni hadosztály részei a szokolenszki gépkocsiut mentén vívott hétnapos nagy csatában kimagasló elhárító sikereket vívtak. A szovjet 34 lövészhadosztály és 6 páncélos dandára rohamozta hába a német elhárító állásokat és példátlan ember- és anyagvesztéseket szenvedett.

Vitebszktől keletre és a neveli betörés térségében meghiusultak a szovjet csapatok egyes betörési kísérletei. Neveltől északnyugatra egy támadó vállalkozá-

sunkkal dél felé visszavertük az ellenséget.

Dél-Olaszországban az ellenség a balszárny legyőzött nagy erővel támadta a Sangro folyótól északra lévő állásainkat. Sok ellenséges támadást visszavertünk és egy betörési helyet elreteszeltünk.

Lerosz tengeri erő felfeszabítására után most Számosz sziget legénysége is letette a fegyvert. Német csapatok szálltak partira a szigeten. A brit és Badoglio-párti csapatokból álló helyőrség egyrésze az utóbbi nap semleges külföldi országba menekült. A mintegy hatezer főből álló, magára maradt hadosztályt partraszálló kötelékeink most fegyverezik le.

Brit bombázó kötelékek hétfőn az esti órákban súlyos terrortámadást intéztek a birodalmi főváros ellen. A leg súlyosabb romboló- és gyújtóbombák pusztítást okoztak több városrészben. Pótolhatatlan műemlékek egész sora semmisült meg. A lakosság veszteségeit szenvedett. Más ellenséges repülőgépekkel a Rajna-vídek egyik helységét támadták. A légvédelem az eddigi megállapítások szerint a rendkívül nehéz elhárítási feltételek ellenére 29 ellenséges bombázót lőtt le.

Zsitomir és Kiev között makacs harcok dúlnak

Berlinből jelenti a DNB: A keleti arcvonal déli szakaszáról a Nemzetközi Tájékoztató Iroda a következőket közli:

A Krim-félszigeten a német és román védőerők az ellenségnek véres veszteségeket okozva verték vissza Kercstől északra keletre, északra és északnyugatra a bolsevisták több támadását. A német légi haderő erős kötelékei harcoltak az ellenség megismételt átkelési hadműveletei ellen és számos csapatokkal és páncélosokkal megrakott partraszállító naszádot süllyesztettek el mélyrepülésben. A bolsevisták megkísérelték a Dnyeper vonaláig délről előretörni. A kísérlet részben a német fő harciállások előtt, részben pedig az eredményes ellentámadások során hiúsultak meg. A német hadsereg elhárító kötelékei itt a legkisebb támadási területen 35 szovjet harcocsit tettek harcoképtelenné.

Dnyepetrovzsktől délnyugatra és Krivoj Rogtól északra új nagy-

számu kötelékek bevetésével folytatták a bolsevisták nagy támadásaitak széles vonalon a német védelmi rendszer ellen.

A német gyalogos és páncélos hadosztályok azonban a szovjet kötelékek számbeli fölénye ellenére is új nagy elhárító sikert értek el. Kemény és változatos küzdelemben összesen 111 szovjet páncéloskocsi megsemmisítése után a szovjet lövészhadosztályok az elhárításban és támadásban egyaránt kimerültek és a harcok során az egyik zárt kötelékben támadó bolsevista páncélos hadosztály teljesen felmorzsolódott.

Zsitomir és Kiev között megerősödött a bolsevisták ellenállása a német támadásokkal szemben.

A német csapatok ennek ellenére újabb teret hódítottak és két szovjet vadászereget megsemmisítettek. A harcok színhelyén több ízben fejlődött ki elkeseredett páncélos ütköztetés, amelynek során 56 harmincegytonás páncéloskocsi semmisült meg.

A fő harcok színhelyén, Kiev körül

a németek újabb teret nyertek a Szovjet makacs ellenállása és az általános kedvezőtlen időjárás ellenére is — írja keddi helyzetjelentésében Martin Hallensleben, a Német Távirati Iroda katonai tudósítója, majd így folytatja beszámolóját: A Kievől nyugatra fekvő területen lezajlott német ellentámadások

ha Manstein tábornagy kötelékeinek egyes hadműveleteit mérlegeljük, azt igazolják, hogy a német hadvezetőség itt nemcsak teret kíván nyerni, hanem főleg arra törekszik, hogy minél nagyobb ellenséges erőket kósszon itt le.

Ez a törekvés eddig teljes sikerrel járt. Figyelmet érdemel az a tény, hogy Manstein tábornagy hadosztályai az ellenséges ellentámadások elhárítása után töretlen harci erővel indultak újabb rohamra és egy új, mélyen tagozott ellenséges védelmi rendszert törtek át. Jelenleg tovább nyomulnak előre és közben ismét nagyszámu fontos helységet foglaltak vissza.

Részletek a Berlin ellen intézett nagy légitámadásról

Genfből jelenti az MTI: A Tribuna de Geneve berlini tudósítója a csodálat és a tisztelet hangján ír a berlini lakosságnak a kedre virradó éjszaka lefolyt légitámadás alkalmával tanúsított nagy nyugalomról és áldozatkész segítő készségéről. Az alacsony felhőzet, az eső, a csillagatlan égbolt a nehéz angol negymotoros bombázók számára lehetetlenné tették a célzást. Mint a svájci tudósító írja, a szó igaz értelmében vett terrortámadásról volt szó. A lakosság még a támadás alatt elhagyta az óvóhelyeket és minden panasza nélkül példátlan eréllyel és bámulatreméltó kötelességtudással az emberek ezrei vettek részt az oltási és mentési munkálatokban.

A Svenska Pressen a Berlin ellen irányuló hétfő esti légitámadással kapcsolatban jelenti, hogy a finn külügyminisztérium értesülése szerint a légitámadás alatt a finn követség épülete is megsemmisült.

A vasárnap éjjel Berlin ellen elkövetett légitámadás alatt Berlin lakossága példás fegyelmességet tanúsított. Az időjárás rendkívül kedvezett a támadásnak. A beborult ég a védelmet nagyon megnehezítette, vagy szinte teljesen lehetetlenné tette. Az angol bombázók aknákat, robbanó, gyújtó és foszforos bombákat dobtak le és mint eddig minden támadásnál, ezúttal is számos kulturális értékű épület pusztult el. A Wilhelmstrassen a támadást politikai szempontból világítják meg és foglalnak állást. Hangsúlyozzák Berlin lakosságának magatartását, amely nemcsak saját baját viselte példás fegyelmességgel, hanem mások szerencsétlenségével szemben is a legpéldásabban viselkedett. Berlin lakosságát csak egy gondolat uralja s ezt a Wil-

helmstrassen külön is kiemelik, a bosszu és a gyűlölet, de még egy tünetet hozott felszínre az éjjeli támadás: a német nép törhetetlen harci készségét, elszántságát és ellenállási akaratát. Minden berlini büszke arra, hogy egyszer ugyanazt a sort kell átélnie, ami már annyi német városnak jutott osztályrészül.

A német légvédelem — noha az időjárás kedvezőtlen volt — elszántan szállt szembe az angol terrortámadásokkal, ame-

lyek november 22-én este Németország területére berepültek. Az angol repülőgépek állandó támadási céljai voltak különösen a berlini nagykereskedési városnegyed, ahol az angol bombázókat a légvédelmi ágyúk lövedékeinek áradata fogadta. Az elpusztított repülőgépek nagy része negymotoros bombázó. Eddig csak Berlin környékén 15 lőtt bombázó roncsait találták meg. A lőtt ellenséges bombázók száma állandóan növekszik.

Benes Moszkvába érkezett

Stockholmból jelenti az MTI: Moszkvai jelentés szerint Benes odaérkezett.

Berlini illetékes német helyről közlik tájékoztatásul: Benes moszkvai utazása nem lepte meg különösebben Berlin politikai körét. Nyílt titok, hogy Benes legfőbb tulajdonsága a hűség. Jellemző moszkvai útja, amely a Szovjetunió és Csehszlovákia közti szövetség közti kérdést van hivatva tisztázni, régi önző politikájának újabb igazolása és ez a politika mindig Közép-Európa érdekei ellen irányul — hangsúlyozzák Berlinben.

A Szovjet a „divide et impera“ elvét akarja gyakorolni — írja az Uusi Suomi

HelSinkiből jelenti az MTI: Finn politikai körökben feltűntetést keltett az Uusi Suomi vezércikke, amely az északi államok összefogása elé tornyosuló akadályokkal foglalkozik. A lap mindenek előtt megállapítja, hogy a kis államok politikai együttműködésének törvényszerűsége a szovjet ellenzi és közben arra hivatkozik, hogy minden hasonlóság ellenében saját biztonsága veszélyeztetését látja. Egészen bizonyosnak látszik, hogy a Szovjetunió ellenkezése semleges célokkal szövetkező kis államokkal szemben nem a szovjet kényeskedés, hanem a saját, hanem egészen egyszerűen abból, az orosz kormányzat elvből ered, amelyet rövi-

den a „divide et impera“ elvvel jelölhetünk meg. A lap ismertet a továbbiakban a norvég és svéd részről elhangzott aggályokat, majd így folytatja: Bármiképp vélekednek különböző körök az északi állami állapban a kis államok együttműködéséről, bizonyos alapvető igazságokat nem lehet elhallgatni. Például azt, hogy a kis államok helyzetét a jövőben egyre nagyobb veszély fenyegetik. A nagy hatalmak a különböző érdekezteteken és ünnepi beszédekben ma még egyre hirdetik a kis államok egyenjogúságát, de a gyakorlatban olyan sok fenntartással kezelik ezt a kérdést, hogy a gyakorlati politikában már nyoma sem la-

lálható a kis államoknak. Azt kellene hinni, a természetes önfennmaradás ösztöne arra sarkalthatná a kis államokat, hogy összefogjanak, ha nem akarnak a nagyhatalmak áldozatai lenni. Ezt meg is kellene érteni azoknak az országoknak, amelyek pillanatnyilag azt hiszik, hogy helyzetük aránylag biztonságos — fejezi be cikkét a lap.

A Waldbauer-Kerpely-vonós négyes Kolozsvárt

A világhírű Waldbauer-Kerpely-vonós négyesárság a megszállás nyomoztató éveiben is eljárt Erdélybe, elhozva köztük a nagy klasszikusok műveit kívül az új magyar zene mestereinek. Kodálynak és Bartóknak legfrissebb alkotásait is. Hangversenyek tehát a legizgalmasabb művészeti élmények mellett egyben minden alkalommal az új magyar zene áramkörébe való bekapcsolódást is jelentettek. A felszabadulás óta most első ízben látogattak el Kolozsvárra. Nevük vonzóereje, de a hálás emlékezés is igen nagy számú közönséget gyűjtött össze a Mátyás Király Diákklubban rendezett kamara-zene-estjükre.

Hangversenyüket Ravel 1903-ban írt, elragadó szépségű vonós négyesével nyitották meg. Ezt az édesízt, könnyed, szellemes alkotást Waldbauerék kivűl a Léner, Kolisch, Calvet, és a Pro Arte-vonós négyes is meghordozta világszerte, mert a közönség ragaszkodott hozzá; igaz, nem is lehet betelni a szépségével. Utána Bartók 2. vonós négyese következett, amelyet a nagy magyar mester annakidején épp a Waldbauer-Kerpely-vonós négyes számára írt. Ebből különösen az Allegro, vagyis a második tétel volt a legkedveltebb, amelyet a harmadik tételből sőt, fájdalmas poszsimusz árad, anélkül, hogy hangulatot egyetlen reményugár derítene. A szünet után Beethoven 14. vonós négyesét adták elő Waldbauerék. Az öreg, megsüketült Beethoven a külvilág már nem érdekelte, csak önmagával társalkodott ebben a magasrendű munkájában. Első tételében — szokatlan módon — egy fugát hallunk, a negyedikben egy témának hét variációját s ötödik tétel a fedhetetlen Presto, azután még egy rövid lassú tétel következik, majd a mű fináléja. Nagy szemlélő összezúródtságot kíván a meghallgatása, de hasonlíthatatlan gyönyörűséget jelent.

A vonós négyesárság, amely Waldbauer Imréről, Szervánszky Péterről, Országh Tivadaról és Kerpely Jenőből áll, minden bírálaton felülálló tökéletességgel játszotta el a magasi igényű műsort. Ha kisebb közlekedéssel is jellemozni akarnók játékaikat, akkor első sorban a négy hangszer hanghatásainak kiemelését, a vonós négyes egyensúlyozottságát kell említenünk, azonkívül azt a páratlan közvetlenséget, amelylyel egyszerűen önmaguknak muzsikálnak, mégis azonnal a legközvetlenebb kapcsolatot teremtik a közönséggel. Játékuk közvetlen egyszerűségét művészi nagyságuk legjobb bizonyítékának itéljük. K. B.

MINDENKI VÁLTSA KI HAGYMAJÁRÁNDÓSÁGÁT NOVEMBER FOLYAMÁN

KOLOZSVÁR, november 24. A városi közellátási hivatal felhívja az összes intézeteket, közétkeztetést adó közületeket, vendéglősöket, valamint a fogyasztó közönséget, hogy az ellátásra szükséges hagymaszükségletüket még e hó folyamán szerezzék be, mert alkalmatlan tároló helyiség miatt a későbbi hagymaellátást biztosítani nem áll módjában.

Az intézetek, közületek és vendéglősök a hagymavásárlásra jogosító hagymavásárlási igazolványokat az igénylással egyidejűleg a közellátási hivatal kiutalási osztályán kaphatják meg.

A fogyasztó közönség az ellátási lap C. III. 1-8-ig terjedő szelvényekre szeresheti be hagymaszükségletét november hó folyamán.

POÓR LILIT — A NEMZETI SZÍNHÁZ ÖRÖKÖS TAGJA

Színei-Merse Jenő kultuszminiszter Poór Lilit, a kiváló drámai színésznőt, a kolozsvári Nemzeti Színház örökös tagjává nevezte ki. Janovicsné Poór Lilit az örvendetes alkalomból számos keresték fel tisztelői közül szerencsés kivánsaikkal.

UTÁNPÓTLÁSI ÁRUT KÉRNEK A TEXTILNAGYKERESKEDŐK. Több nagykereskedő azzal a kéréssel fordult a textilkereskedők központjához, hogy kérje fel a minisztert az utánpótlási ár engedélyezésére érdekében. A kérés teljesítése érdekében a szakosztály emlékiratot készített, amelyben rámutatott arra, hogy egy német, mint svájci importban a tavalyi árakhoz képest egyes textilárak négy-öttszörös áremelkedést értek el.

ELLENZÉK politikai napilap.

Felolvas szerkesztő:

ZATHURECZKY GYULA

Felolvas kiadó:

VITA SÁNDOR